

Wersyfikacja i stylistyka literacka

Historia literatury polskiej: literatura dawna – oświecenie 1

Historia literatury polskiej: literatura dawna – oświecenie 2

Fleksja współczesnego języka polskiego 1

Fleksja współczesnego języka polskiego 2

Kultura żywego słowa

Wprowadzenie do kreatywnego pisania

Pisarstwo w dobie nowych mediów

Literatura cyfrowa

Retoryka w teorii i praktyce

Polonistyczne laboratorium multimedialne

Sylabus przedmiotu / modułu kształcenia

Nazwa przedmiotu/modułu kształcenia:		Wersyfikacja i stylistyka literacka	
Nazwa w języku angielskim:		Versification and literary style	
Język wykładowy:	polski		
Kierunek studiów, dla którego przedmiot jest oferowany:		filologia polska	
Jednostka realizująca:		Wydział Nauk Humanistycznych	
Rodzaj przedmiotu/modułu kształcenia (obowiązkowy/fakultatywny):		obowiązkowy	
Poziom modułu kształcenia (np. pierwszego lub drugiego stopnia, jednolitych magisterskich):		pierwszego stopnia	
Rok studiów:	pierwszy		
Semestr:		drugi	
Liczba punktów ECTS:	4		
Imię i nazwisko koordynatora przedmiotu:		dr hab. Roman Bobryk	
Imię i nazwisko prowadzących zajęcia:		dr hab. Roman Bobryk, dr hab. Andrzej Borkowski, dr hab. Krzysztof Ćwikliński, dr Piotr Prachnio, dr Marcin Pliszka	
Założenia i cele przedmiotu:		Celem przedmiotu jest nabycie przez studentów wiedzy na temat podstawowych pojęć z zakresu wersyfikacji i stylistyki literackiej oraz opanowanie umiejętności rozpoznawania ich w tekście literackim. Szczególny nacisk kładziony jest na rozumienie języka literackiego jako nośnika treści estetycznych i kulturowych oraz na rozwijanie umiejętności krytycznej analizy tekstów.	
Symbol efektu	Efekty uczenia się		Symbol efektu kierunkowego
	WIEDZA Student zna i rozumie:		
W_01	Student zna terminologię naukową z zakresu wersyfikacji i stylistyki literackiej		K_W01, K_W03
W_02	Student zna (i odróżnia) poszczególne uformowane historycznie systemy wersyfikacyjne wiersza polskiego oraz zasady analizy wersyfikacyjnej wiersza		K_W07, K_W09
W_03	Student zna najważniejsze tropy stylistyczne i figury składniowe		K_W03

Symbol efektu	UMIEJĘTNOŚCI Student potrafi:	Symbol efektu kierunkowego
U_01	Posługiwać się aparatem pojęciowym z zakresu literaturoznawstwa	K_U02, K_U03
U_02	Potrafi scharakteryzować poszczególne elementy budowy wersyfikacyjnej i stylistycznej utworu literackiego	K_U03
Symbol efektu	KOMPETENCJE SPOŁECZNE Student jest gotów do:	Symbol efektu kierunkowego
K_01	Student jest gotów do dalszego świadomego podnoszenia poziomu swej wiedzy i umiejętności oraz doskonalenia umiejętności	K_K04
Forma i typy zajęć:		Ćwiczenia audytoryjne
Wymagania wstępne i dodatkowe:		
Znajomość literatury polskiej oraz gramatyki języka polskiego w zakresie szkoły ponadpodstawowej.		
Treści modułu kształcenia:		
- Poetyka; wersyfikacja; wiersz. Wers i jego budowa. - Instrumentacja regularna: rym. Rodzaje i funkcje rymu. - Strofa. Wyznaczniki strofy. Rodzaje strof. - Ogólne wiadomości o metryce antycznej. Polskie systemy wersyfikacyjne numeryczne. Średniowieczny wiersz intonacyjno-zdaniowy. - Wiersz sylabiczny. Sylabizm względny i bezwzględny. - Sylabotonizm. Istota sylabotonizmu. Dierезa i cezura. Najważniejsze miary polskiego wiersza sylabotonicznego (stopy wierszowe). Kataleksa, hiperkataleksa i anakruza. - Sylabotonizm. Heksametr polski. - Tonizm. Pojęcie zestroju akcentowego. - Wiersz nieregularny i wolny - Leksyka w literaturze. - Tropy stylistyczne. - Istota metafory. Koncepcje metafory. - Symbol, alegoria, ironia - Składnia w tekście literackim. Figury składniowe. - Podstawowe zagadnienia stylizacji. Konwencja i tradycja literacka.		
Literatura podstawowa:		
- Adam Kulawik, <i>Poetyka. Wstęp do teorii dzieła literackiego</i>, Kraków 1997. - Elżbieta Wierzbicka, Adam Wolański, Dorota Zdunkiewicz-Jedynak, <i>Podstawy stylistyki i retoryki</i>, Warszawa 2008. <i>Słownik terminów literackich</i>, red. Janusz Sławiński (wydanie najnowsze) <i>Wersyfikacja polska. Tomy 1 – 3</i>, red. Marii Woźniakiewicz-Dziadosz, Lublin 2007.		
Literatura dodatkowa:		
- Teresa Dobrzyńska, <i>Od słowa do sensu: studia o metaforze</i>, Warszawa 2012. <i>Poetyka. Materiały do ćwiczeń</i>, oprac. Antoni Chojnacki, Warszawa 1995. - Jerzy Ziomek, <i>Retoryka opisowa</i>, Wrocław-Warszawa-Kraków 2000 (lub wydanie wcześniejsze).		

4. Andrzej Borkowski, <i>Uwagi o symbolu i alegorii. Przegląd wybranych koncepcji i teorii od starożytności do współczesności</i> , "Conversatoria Litteraria"2010, r. III, s. 79-91.	
Planowane formy/działania/metody dydaktyczne:	
Analiza tekstów literackich, analiza literatury przedmiotu, dyskusja, zespołowe i indywidualne rozwiązywanie zadań problemowych, pokaz, „burza mózgów” i inne	
Sposoby weryfikacji efektów uczenia się osiągniętych przez studenta:	
Symbol efektu	Metody weryfikacji efektów uczenia się
W_01, W_02, W_03	Efekty sprawdzające wiedzę będą weryfikowane na bieżąco w trakcie zajęć – na podstawie pytań dotyczących przeczytanej literatury przedmiotu i udziału w dyskusjach, na podstawie kolokwium pisemnego w trakcie semestru, sprawdzającego wiedzę z zakresu wersyfikacji oraz pracy pisemnej o charakterze analitycznym, sprawdzającej wiedzę z zakresu wersyfikacji i stylistyki literackiej pisanej na koniec semestru.
U_01, U_02	Efekty w zakresie umiejętności sprawdzane będą na podstawie pracy pisemnej na koniec semestru.
K_01	Weryfikacja kompetencji społecznych odbywać się będzie na bieżąco w trakcie zajęć oraz przez prace pisemne w trakcie i na koniec semestru. Pozytywne efekty tych działań będą świadczyć o osiągnięciu zakładanych kompetencji.
Forma i warunki zaliczenia:	
Przedmiot kończy się zaliczeniem na ocenę. Warunkiem zaliczenia ćwiczeń jest uzyskanie pozytywnych ocen z kolokwium pisemnego (sprawdzającego znajomość zagadnień z zakresu wersyfikacji – w trakcie semestru) i pracy pisemnej o charakterze analitycznym, sprawdzającej umiejętności i wiedzę z całości zajęć na koniec semestru oraz aktywny udział w zajęciach (min. 5 razy). Ocena z kolokwium: 91 – 100% – bardzo dobra, 81 – 90% – dobra plus, 71 – 80% – dobra, 61 – 70% – dostateczna plus, 51 – 60% – dostateczna, 50 – 0% – niedostateczna. Decydujący wpływ na ocenę ostateczną ma ocena z pracy pisemnej jako pokazująca stan opanowania wiedzy, umiejętności i kompetencji nabytych w trakcie semestru. W pracy oceniane będą: - poprawność językowa - poprawność w zakresie używanej terminologii - poprawność merytoryczna i umiejętność argumentacji	
Bilans punktów ECTS:	

Studia stacjonarne	
Aktywność	Obciążenie studenta
Udział w zajęciach	45 godzin
Przygotowanie do zajęć	29 godzin
Przygotowanie do kolokwium	6 godzin
Przygotowanie pracy pisemnej	18 godzin
Konsultacje	2 godziny
Sumaryczne obciążenie pracą studenta	100 godzin
Punkty ECTS za przedmiot	4 ECTS

Sylabus przedmiotu / modułu kształcenia

Nazwa przedmiotu/modułu kształcenia:		Historia literatury polskiej: literatura dawna – oświecenie 1	
Nazwa w języku angielskim:		History of polish literature: enlightenment (Aufklärung) 1	
Język wykładowy:	polski		
Kierunek studiów, dla którego przedmiot jest oferowany:		filologia polska	
Jednostka realizująca:		Wydział Nauk Humanistycznych	
Rodzaj przedmiotu/modułu kształcenia (obowiązkowy/fakultatywny):		obowiązkowy	
Poziom modułu kształcenia (np. pierwszego lub drugiego stopnia, jednolitych magisterskich):		pierwszego stopnia	
Rok studiów:	pierwszy		
Semestr:		drugi	
Liczba punktów ECTS:	2		
Imię i nazwisko koordynatora przedmiotu:		dr Marcin Pliszka	
Imię i nazwisko prowadzących zajęcia:		dr hab. Andrzej Borkowski; dr Marcin Pliszka	
Założenia i cele przedmiotu:		1. Celem przedmiotu jest nabycie wiedzy z zakresu polskiej literatury oświeceniowej oraz jej szerokiego tła kontekstualnego. W trakcie wykładów student pozna główne kierunki, prądy oraz dzieła kanoniczne z zakresu literatury polskiego oświecenia. 2. Wykształcenie umiejętności interpretacji tekstów z zakresu literatury polskiego oświecenia. 3. Opanowanie umiejętności wykorzystania nabytej wiedzy z zakresu literatury oświeceniowej w praktyce polonistycznej.	
Symbol efektu	Efekty uczenia się		Symbol efektu kierunkowego
	WIEDZA Student zna i rozumie:		
W_01	miejsce, funkcję, istotę, strukturę i znaczenie nauk humanistycznych w systemie nauk, ich specyfikę przedmiotową i metodologiczną, jak też w stopniu zaawansowanym – wybrane fakty, obiekty, zjawiska literackie i językowe oraz dotyczące ich metody, składające się na podstawową wiedzę ogólną z zakresu filologii polskiej, tworząc jej podstawy teoretyczne;		K_W01

W_02	problemy historii i teorii literatury, kontekstów kulturowych epok literackich, współczesnego życia literackiego oraz najnowszych zjawisk piśmienniczych, zwłaszcza kwestie zróżnicowania genologicznego tekstów oraz teorii ich tworzenia;	K_W07
W_03	problemy procesu historycznoliterackiego i jego cywilizacyjnych uwarunkowań oraz kwestie powiązań wiedzy literaturoznawczej z kulturą.	K_W12
Symbol efektu	UMIEJĘTNOŚCI Student potrafi:	Symbol efektu kierunkowego
U_01	wyszukiwać, interpretować, analizować, wykorzystywać oraz prezentować wiedzę z zakresu literaturoznawstwa i językoznawstwa polskiego, posługując się przy tym różnymi źródłami informacji, zwłaszcza słownikami oraz współczesnymi narzędziami cyfrowymi;	K_U08
U_02	samodzielnie zdobywać wiedzę z zakresu literaturoznawstwa polskiego, korzystając z oferty bibliotek publicznych, specjalistycznych i cyfrowych;	K_U09
U_03	doskonalić własny warsztat literaturoznawczy w kontekście interdyscyplinarności z wykorzystaniem nowoczesnych środków i metod pozyskiwania, organizowania i przetwarzania informacji oraz różnego typu źródeł niekiedy odległych od siebie w czasie (rękopis, starodruk, tekst cyfrowy).	K_U13
Symbol efektu	KOMPETENCJE SPOŁECZNE Student jest gotów do:	Symbol efektu kierunkowego
K_01	podnoszenia poziomu swojej wiedzy i umiejętności, także w zakresie doskonalenia własnej polszczyzny, doształcenia się zawodowego i rozwoju osobistego;	K_K04

Forma i typy zajęć:	Wykład
Wymagania wstępne i dodatkowe:	
Wiedza z przedmiotów realizowanych na pierwszym roku studiów: Historia literatury polskiej: literatura dawna - średniowiecze, renesans, barok i antyk w literaturze polskiej oraz wiedza ze szkoły ponadpodstawowej.	
Treści modułu kształcenia:	
• Periodyzacja epoki – terminologia, datowanie (polskie oświecenie i europejskie). • Prekursorzy oświecenia (m. in. René Descartes (Kartezjusz), Baruch Spinoza, Gottfried Wilhelm Leibniz). Realia polityczne, społeczne i kulturowe w kraju i Europie. • Filozofia i myślenie epoki oświecenia (racjonalizm, empiryzm, sensualizm, liberalizm, liberyzizm, deizm, ateizm). W kręgu myśli utopijnej. Estetyka. • Voltaire i wolterianizm. Jean Jacques Rousseau i rusozizm. Encyklopedia (Denis Diderot). Markiz de Sade i świat okrutny. Immanuel Kant, <i>Co to jest oświecenie?</i> • Kultura i obyczajowość polskiego oświecenia. „Monitor”. Oświata. Ośrodki kultury. Warszawa i	

mecenat króla. Obiady czwartkowe. Kawiarnie. Ogrody. Puławy i Izabela Czartoryska. Siedlce Aleksandry Ogińskiej.

- Między barokiem a oświeceniem. Elżbieta Drużbacka (*Opisanie czterech części roku; Pochwała lasów; Na pysznego Narcysa*). Estetyka baroku i jej długie trwanie. Konstancja Benisławska (*Pieśni sobie śpiewane*).
- Klasycyzm. Poetyka prądu. Reguły. Motywy i tematy. Cele i społeczne zadania twórczości. „Zabawy Przyjemne i Pożyteczne”. Pisarze: Adam Naruszewicz (ody, satyry); Ignacy Krasicki (bajki; wiersze różne; proza; poematy heroikomiczne); Stanisław Trembecki (poezja opisowa; wiersze libertyńskie; rokokowe drobiazgi).
- Sentymentalizm. Założenia filozoficzno-ideowe (Jean-Jacques Rousseau). Poetyka i źródła twórczości. Motywy i tematy literackie. Pisarze: Franciszek Karpiński (sielanka, twórczość religijna, liryka) i Franciszek Dionizy Kniaźnin (liryka).
- Rokoko. Poetyka prądu. Estetyka i światopogląd. „Dobry gust”, „wdzięk” i „smak”. Motywy i tematy literackie. Pisarze: Tomasz Kajetan Węgierski (poemat heroikomiczny *Organy*; wiersze); Jan Czyż; Wojciech Mier; Jakub Jasiński.
- Z literatury późnego oświecenia. Józef Wybicki, *Pieśń legionów*. Historiozofia i Jan Paweł Woronicz (*Świątynia Sybilli*). Tragedia klasyczna: Alojzy Feliński, *Barbara Radziwiłłówna*. Poemat Kajetana Koźmian, *Ziemiaństwo*. W kręgu powieści. Jan Potocki, publicysta, podróżnik, pisarz i *Rękopis znaleziony w Saragossie* (narracja, konstrukcja, tematyka). Powieść psychologiczna, Maria Wirtemberska, *Malwina, czyli domysłność serca*.

Literatura podstawowa:

Teksty literackie obowiązkowe na egzamin:

- Elżbieta Drużbacka, *Wiersze wybrane*, oprac. Krystyna Stasiewicz, Warszawa 2003 (*Opisanie czterech części roku; Pochwała lasów; Na pysznego Narcysa*) lub inne wydanie: *Wybór poezji* oprac. Jakub Niedźwiedź, Kraków 2002.
- Konstancja Benisławska, *Pieśni sobie śpiewane*, oprac. Tomasz Chachulski, Warszawa 2002 (lub inne wyd.) (wybór).
- Adam Naruszewicz, *Poezje zebrane*. Tom I-II, wyd. Barbara Wolska, Warszawa 2005-2009 (*Do strumienia; Hymn do słońca; Filiżanka; Balon*) lub wydanie *Liryki wybrane*, oprac. Juliusz W. Gomulicki, Warszawa 1964.
- Adam Naruszewicz, *Satyry*, oprac. Barbara Wolska, Kraków 2002 lub wydanie BN w opracowaniu Stanisława Grzeszczuka, Wrocław 1962 (*Reduty, Chudy literat*).
- Ignacy Krasicki, *Wybór liryków*, oprac. Sante Graciotti, Wrocław 1985 (*Święta miłości kochanej ojczyzny; Osobność; Myśl słodka, gdy spokojna; Do Boga; Pieśń na dzień 3 maja; Myśli starca; Do... i inne*).
- Ignacy Krasicki, *Bajki*, oprac. Zbigniew Goliński, Wrocław 1975, BN I-220 (*Wstęp do bajek; Rybka mała i szczupak; Wilk i owce; Jagnię i wilcy; Woły krnąbrne; Filozof i orator; Bryła lodu i kryształ i inne*).
- Ignacy Krasicki, *Satyry i listy*, oprac. Józef Pokrzywniak, Wrocław 1988, BN I-169 (*Do króla; Żona modna*).
- Ignacy Krasicki, *Rozmowy zmarłych*, oprac. Zdzisław Libera, Warszawa 1987 (wybór).
- Stanisław Trembecki: *Wiersze wybrane*, oprac. Juliusz W. Gomulicki, Warszawa 1965 (*Oda nie do druku; Powązki; bajki; Kąpiel*).
- Stanisław Trembecki, *Sofijówka* oprac. Jerzy Snopek, Warszawa 2000.
- Franciszek Karpiński, *Poezje wybrane*, oprac. Tomasz Chachulski, Wrocław 1997 (*Do Justyny, tęskność na wiosnę, Laura i Filon; Tęskność do kraju; Powrót z Warszawy na wieś; Pieśń poranna; Pieśń o Narodzeniu Pańskim; Pieśń wieczorna; Już ja nie ten; Sen* lub inne) lub edycja: *Wiersze zebrane*. Część I, oprac. Tomasz Chachulski, Warszawa 2005.
- Franciszek Dionizy Kniaźnin, *Wiersze wybrane*, oprac. Andrzej Guzek, Warszawa 1981 (*Rozum i serce; Do Puław; Pieśń wiejska; Dwie gałązki; Do Franciszka Karpińskiego; O skłonności; Do wąsów; Erotykon; Sen, mara; Samotność; Do Boga i inne*).
- Tomasz Kajetan Węgierski, *Wiersze wybrane*, oprac. Juliusz W. Gomulicki, Warszawa 1974 (*Co kto lubi; Myśl moja do Stanisława Bielińskiego; Portrety pięciu Elżbiet; Moja ekskuza; Ostatni*

wtorek; Napis na domku; Napis na ścianie La Grande Chartreuse; i inne).

- Tomasz Kajetan Węgiński, *Organy*. Oprac. Aleksandra Norkowska. Warszawa 2007.
- *Świat poprawiać – zuchwałę rzemiosło. Antologia poezji polskiego oświecenia*, oprac. Zbigniew Goliński i Teresa Kostkiewiczowa, Warszawa 1981 (wybór; Jan Czyż; Jakub Jasiński; Kajetan Koźmian).
- Jan Potocki, *Rękopis znaleziony w Saragossie*, tłum. Edmund Chojecki, Warszawa 1976, t. I-II lub nowy przekład Anny Wasilewskiej (Kraków 2015).
- Maria Wirtemberska, *Malwina czyli domyślność serca*, oprac. Witold Billip, Warszawa 1978.

Opracowania podstawowe, podręczniki:

1. Jerzy Snopek, *Oświecenie. Szkic do portretu epoki*, Warszawa 1999.
2. Marcin Cieński, *Oświecenie*, Wrocław 1999.
3. Mieczysław Klimowicz, *Oświecenie*, Warszawa 1998 (lub inne wydanie).
4. *Pisarze polskiego oświecenia*, red. Teresa Kostkiewiczowa i Zbigniew Goliński, Warszawa 1992-1996, tomy I-III.
5. Ryszard Przybylski, *Klasycyzm, czyli prawdziwy koniec Królestwa Polskiego*, Gdańsk 1996.
6. *Słownik literatury polskiego oświecenia*, red. Teresa Kostkiewiczowa, Wrocław 2002 (lub inne wydanie).
7. Teresa Kostkiewiczowa, *Klasycyzm, sentymentalizm, rokoko*, Warszawa 1975.

Opracowania dodatkowe (do wyboru):

1. Janusz Ryba, *Maskarady oświeconych*, Katowice 1998.
2. Maciej Parkitny, *Nowoczesność oświecenia. Studia o literaturze i kulturze polskiej drugiej połowy XVIII wieku*, Poznań 2018.
3. Marcin Cieński, *Pejzaże oświeconych. Sposoby przedstawiania krajobrazu w literaturze polskiej w latach 1770-1830*, Wrocław 2000.
4. Paul Hazard, *Myśl europejska w XVIII wieku. Od Monteskiusza do Lessinga*, tłum. Halina Suwała, Warszawa 1972.
5. *Przyjemność w kulturze epoki rozumu*, red. Teresa Kostkiewiczowa, Warszawa 2011.
6. Teresa Kostkiewiczowa, *Polski wiek światła. Obszary swoistości*, Wrocław 2002.
7. Wacław Borowy, *O poezji polskiej w wieku XVIII*, wyd. 2, Warszawa 1978.
8. Marcin Pliszka, *Drezno w relacjach polskich osiemnastowiecznych peregrynantów, Rekonesans, „Wiek Oświecenia” 2020, 36.*

Literatura dodatkowa:

Teksty źródłowe (nieobowiązkowe):

- „*Monitor*” 1765-1785. Wybór, oprac. Elżbieta Aleksandrowska, Wrocław 1976, BN I-226.
- „*Zabawy Przyjemne i Pożyteczne*” 1770-1777. Wybór, oprac. Julian Platt, Wrocław 1968, BN I-195.
- Anna Mostowska, *Powieści, listy*, oprac. Monika Urbańska, Łódź 2014 (*Strach w Zameczku lub Zamek Koniecpolskich*).
- Hugo Kołłątaj, *Wybór pism naukowych*, oprac. Kazimierz Opalek, Warszawa 1953 (*Do Stanisława Małachowskiego anonima listów kilka* lub wybór z innych wydań).
- Ignacy Krasicki, *Mikołaja Doświadczynskiego przypadki*, oprac. Mieczysław Klimowicz, Wrocław 1975, BN I-41.
- Ignacy Krasicki, *Pan Podstoli*, oprac. Krystyna Stasiewicz, Olsztyn 1994.
- Ignacy Krasicki, *Uwagi*, oprac. Zdzisław Libera, Warszawa 1997.
- Jan Paweł Woronicz, *Pisma wybrane*, oprac. Małgorzata Nesteruk, Zofia Rejman, Wrocław 2002 (*Świątynia Sybilli*).
- Jan Potocki, *Parady*, tłum. Józef Modrzejewski, Warszawa 1966.
- Jan Potocki, *Podróże*, oprac. Leszek Kukulski, Warszawa 1959.
- Józef Wybicki, *Poezje wybrane*, oprac. Andrzej Guzek, Warszawa 1982 (wybór).
- Julian Ursyn Niemcewicz, *Powrót posła*, oprac. Zdzisław Skwarczyński, Wrocław 1983 (lub inne).
- Kajetan Koźmian, *Ziemiaństwo*, oprac. Piotr Żbikowski, Kraków 2000 (*Pieśń I*).

• <i>Poezja polska XVIII wieku</i>, oprac. Zdzisław Libera, Warszawa 1976 (Antonina Niemiryczowa, wybór). • <i>Polska tragedia neoklasycystyczna</i>, oprac. Dobrochna Ratajczak, Wrocław 1988 (tam tekst, Alojzy Feliński: <i>Barbara Radziwiłłówna</i>). • Stanisław Staszic, <i>Pisma filozoficzne i społeczne</i>, oprac. Bogdan Suchodolski, Warszawa 1954, tomy I-II (z tomu I <i>Uwagi nad życiem Jana Zamoyskiego</i>)	
Planowane formy/działania/metody dydaktyczne:	
Wykład problemowy i konwersacyjny, prezentacja, pokaz, inne.	
Sposoby weryfikacji efektów uczenia się osiągniętych przez studenta:	
Symbol efektu	Metody weryfikacji efektów uczenia się
W_01, W_02, W_03	Efekty z wiedzy będą weryfikowane w trakcie egzaminu pisemnego w formie testu sprawdzającego stopień opanowania przez studentów materiału wykładowego oraz wskazanych pozycji literatury.
U_01, U_02, U_03	Efekty z umiejętności będą weryfikowane podczas egzaminu pisemnego; oceny sposobu budowania wypowiedzi pisemnych oraz umiejętność rozumienia i zastosowania w praktyce nabytych informacji (analiza i interpretacja zjawisk literackich); opanowanie materiału literackiego z listy lektur do egzaminu oraz opanowanie terminów literackich i rozumienie procesu historycznoliterackiego.
K_01	Efekty z kompetencji społecznych będą weryfikowane na podstawie obserwacji aktywności i zaangażowania studenta w rozwiązywanie zadań indywidualnych i zespołowych
Forma i warunki zaliczenia:	
Egzamin. Obecność na wykładzie. Pozytywna ocena z egzaminu pisemnego: 0% – 50% – 2 51% - 60% - 3 61% - 70% - 3,5 71% - 80% - 4 81% - 90% - 4,5 91% - 100% - 5	
Bilans punktów ECTS:	
Studia stacjonarne	
Aktywność	Obciążenie studenta
Udział w wykładach	15 godzin
Samodzielne przygotowanie się do zajęć	3 godziny
Udział w konsultacjach z przedmiotu i egzamin	2 godziny
Samodzielne przygotowanie się do egzaminu	15 godzin

Studiowanie literatury przedmiotu	15 godzin
Sumaryczne obciążenie pracą studenta	50
Punkty ECTS za przedmiot	2 ECTS

Sylabus przedmiotu / modułu kształcenia

Nazwa przedmiotu/modułu kształcenia:		Historia literatury polskiej: literatura dawna – oświecenie 2	
Nazwa w języku angielskim:		History of polish literature: enlightenment (Aufklärung) 2	
Język wykładowy:	polski		
Kierunek studiów, dla którego przedmiot jest oferowany:		filologia polska	
Jednostka realizująca:		Wydział Nauk Humanistycznych	
Rodzaj przedmiotu/modułu kształcenia (obowiązkowy/fakultatywny):		obowiązkowy	
Poziom modułu kształcenia (np. pierwszego lub drugiego stopnia, jednolitych magisterskich):		pierwszego stopnia	
Rok studiów:	pierwszy		
Semestr:		drugi	
Liczba punktów ECTS:	2		
Imię i nazwisko koordynatora przedmiotu:		dr Marcin Pliszka	
Imię i nazwisko prowadzących zajęcia:		dr Marcin Pliszka; dr hab. Andrzej Borkowski	
Założenia i cele przedmiotu:		4. Nabycie wiedzy z zakresu polskiej literatury oświeceniowej oraz jej szerokiego tła kontekstualnego. 5. Wykształcenie umiejętności interpretacji tekstów z zakresu literatury polskiego oświecenia 6. Opanowanie umiejętności wykorzystania nabytej wiedzy z zakresu literatury oświeceniowej w praktyce polonistycznej.	
Symbol efektu	Efekty uczenia się		Symbol efektu kierunkowego
	WIEDZA Student zna i rozumie:		
W_01	terminologię i metodologię z zakresu nauk filologicznych, a zwłaszcza literaturoznawstwa		K_W03
W_02	metody analizy i interpretacji tekstu w aspekcie literaturoznawczym		K_W09
Symbol efektu	UMIEJĘTNOŚCI Student potrafi:		Symbol efektu kierunkowego
U_01	przeprowadzić analizę tekstu z zastosowaniem wybranych metod, literaturoznawczych, uwzględniając przy tym kontekst społeczny i		K_U03

	kulturowy;	
U_02	brać udział w dyskusji – prezentować i oceniać różne opinie oraz stanowiska w zakresie tematycznym, dotyczącym literaturoznawstwa	K_U05
U_03	dokonywać interpretacji literaturoznawczej	K_U07
U_04	merytorycznie argumentować i formułować wnioski, także krytyczne na temat tekstów literackich, wydając sądy i opinie wysnute z wiedzy naukowej i doświadczenia, dbając jednocześnie o wysoką kulturę wypowiedzi;	K_U12
Symbol efektu	KOMPETENCJE SPOŁECZNE Student jest gotów do:	Symbol efektu kierunkowego
K_01	otwartości na odmienność kulturową, określania własnych zainteresowań, formułowania pogłębionej samooceny, krytycznego myślenia i rozwiązywania problemów, odnosząc się ze znawstwem i szacunkiem do kulturowego dziedzictwa narodowego.	K_K02

Forma i typy zajęć:	ćwiczenia audytoryjne
----------------------------	-----------------------

Wymagania wstępne i dodatkowe:

Wiedza z przedmiotów realizowanych na pierwszym roku studiów: Historia literatury polskiej: literatura dawna - średniowiecze, renesans, barok i antyk w literaturze polskiej oraz wiedza ze szkoły ponadpodstawowej.
--

Treści modułu kształcenia:

Na ćwiczeniach prowadzone są analizy i interpretacje wybranych tekstów literackich z listy lektur na egzamin (zob. sylabus z wykładu). Teksty proponowane do interpretacji na ćwiczeniach: • Elżbieta Drużbacka, wiersze <i>Opisanie czterech części roku; Pochwała lasów; Na pysznego Narcysa</i> • Adam Naruszewicz, liryka: <i>Do strumienia; Hymn do słońca; Filiżanka; Balon</i> • Adam Naruszewicz, satyra: <i>Reduty, Chudy literat</i> • Ignacy Krasicki, liryki: <i>Święta miłości kochanej ojczyzny; Osobność; Myśl słodka, gdy spokojna; Do Boga; Pieśń na dzień 3 maja; Myśli starca; Do...</i> lub inne. • Ignacy Krasicki, bajki: <i>Wstęp do bajek; Rybka mała i szczupak; Wilk i owce; Jagnię i wilcy; Woły krnąbrne; Filozof i orator; Bryła lodu i kryształ</i> i inne. • Ignacy Krasicki: <i>Rozmowy zmarłych</i> (wybór). • Stanisław Trembecki, wiersze: <i>Oda nie do druku; Powązki; Kąpiel</i> lub inne. • Stanisław Trembecki, <i>Sofijówka</i> • Franciszek Karpiński, <i>Do Justyny, tęskność na wiosnę; Laura i Filon; Tęskność do kraju; Powrót z Warszawy na wieś; Pieśń poranna; Pieśń o Narodzeniu Pańskim; Pieśń wieczorna; Już ja nie ten; Sen</i> lub inne) • Franciszek Dionizy Kniaźnin, wiersze <i>Rozum i serce; Do Puław; Pieśń wiejska; Dwie gałązki; Do Franciszka Karpińskiego; O skłonności; Do wąsów; Erotykon; Sen, mara; Samotność; Do Boga</i> lub inne. • Tomasz Kajetan Węgierski, wiersze: <i>Co kto lubi; Myśl moja do Stanisława Bielińskiego; Portrety pięciu Elżbiet; Moja ekskuza; Ostatni wtorek; Napis na domku; Napis na ścianie La Grande Chartreuse</i>; lub inne. • wybór wierszy autorów: Jan Czyży; Jakub Jasiński; Kajetan Koźmian • Jan Potocki, <i>Rękopis znaleziony w Saragossie</i> (wybrane fragmenty)
--

Literatura podstawowa:	
1. <i>Czytanie Książnika</i>, red. Barbara Wolska, Tomasz Chachulski. Warszawa 2010. 2. <i>Czytanie Naruszewicza. Interpretacje</i>, red. Tomasz Chachulski. Warszawa 2000. 3. <i>Czytanie Naruszewicza</i>. Tom 1 i 2, red. Teresa Kostkiewiczowa, Bożena Mazurkowska, Barbara Wolska. Warszawa 2015. 4. <i>Czytanie Trembeckiego</i>. Tom 1 i 2, red. Jerzy Snopek, Wojciech Kaliszewski, Bożena Mazurkowska. Warszawa 2016. 5. <i>Czytanie Karpińskiego</i>. Tom 1, red. Bożena Mazurkowska, Tomasz Chachulski, Warszawa 2017. 6. Kazimierz Bartoszyński, „<i>Rękopis znaleziony w Saragossie</i>” – „szkatułka” i powieść, w: <i>Powieść w świecie literackości</i>. Warszawa 1991. 7. Teresa Kostkiewiczowa, <i>Książnik jako poeta liryczny</i>. Wrocław 1971. 8. Teresa Kostkiewiczowa, <i>Model liryki sentymentalnej w poezji Franciszka Karpińskiego</i>. Wrocław 1966.	
Literatura dodatkowa:	
1. Andrzej Borkowski, <i>Symbolika drzewa (lasu) w twórczości Franciszka Karpińskiego</i>. „Філологічний часопис” 2018 (2) 12, s. 93-100. 2. Barbara Wolska, <i>W świecie żywiołów, Boga i człowieka. Studia o poezji Adama Naruszewicza</i>, Łódź 1995. 3. Marcin Pliszka, <i>Między nudą a ironią oniryczną. O wierszu „Sen pierwszy. Żona” Tomasza Kajetana Węgierskiego</i>, „Inskrypcje. Półrocznik” 2024, z. 2.	
Planowane formy/działania/metody dydaktyczne:	
Analiza tekstów literackich, prezentacja multimedialna, heurystyka, dyskusja.	
Sposoby weryfikacji efektów uczenia się osiągniętych przez studenta:	
Symbol efektu kierunkowego	Metody weryfikacji efektów uczenia się
W_01, W_02	Efekty z wiedzy będą weryfikowane na podstawie pisemnej pracy zaliczeniowej (obejmującej zagadnienia kształcenia polonistycznego: metody interpretacji tekstu, terminologię).
U_01, U_02, U_03, U_04	Efekty z umiejętności będą weryfikowane na bieżąco podczas ćwiczeń; odpowiedź ustna/krótke wypowiedzi pisemne przewidziane w trakcie zajęć oraz pisemna praca zaliczeniowa skupiona na analizie wybranego tekstu literackiego z zakresu literatury oświeceniowej.
K_01	Efekty z kompetencji społecznych będą weryfikowane pod kątem systematyczności i aktywności, zaangażowania w dyskusję i pracę zespołową.
Forma i warunki zaliczenia:	
Zaliczenie na ocenę. Obecność na ćwiczeniach. Przygotowanie pisemnej pracy zaliczeniowej (interpretacja wybranego utworu). Kryteria oceny pracy zaliczeniowej: 1) struktura podziału pracy – maksymalnie 2 punkty, 2) poprawność merytoryczna – maksymalnie 6 punktów, 3) formalna ocena pracy (poprawność języka, opanowanie techniki pisania) – maksymalnie 4 punkty, 4) charakterystyka doboru i wykorzystania źródeł – maksymalnie 4 punkty. Warunki zaliczenia ćwiczeń: uzyskanie minimum oceny dostatecznej za przygotowanie pracy zaliczeniowej:	

91 – 100% – bardzo dobra,
81 – 90% – dobra plus,
71 – 80% – dobra,
61 – 70% – dostateczna plus,
51 – 60% – dostateczna,
50 – 0% – niedostateczna.

Bilans punktów ECTS:

Studia stacjonarne

Aktywność	Obciążenie studenta
Udział w ćwiczeniach	15 godzin
Samodzielne przygotowanie się do ćwiczeń	14 godziny
Udział w konsultacjach z przedmiotu	1 godzina
Przygotowanie pisemnej pracy rocznej	20 godzin
Sumaryczne obciążenie pracą studenta	50
Punkty ECTS za przedmiot	2

Sylabus przedmiotu / modułu kształcenia

Nazwa przedmiotu/modułu kształcenia:		Fleksja współczesnego języka polskiego 1	
Nazwa w języku angielskim:		Flexible of contemporary Polish 1	
Język wykładowy:	polski		
Kierunek studiów, dla którego przedmiot jest oferowany:		filologia polska	
Jednostka realizująca:	Wydział Nauk Humanistycznych		
Rodzaj przedmiotu/modułu kształcenia (obowiązkowy/fakultatywny):		obowiązkowy	
Poziom modułu kształcenia (np. pierwszego lub drugiego stopnia, jednolitych magisterskich):		pierwszego stopnia	
Rok studiów:	pierwszy		
Semestr:		drugi	
Liczba punktów ECTS:	1		
Imię i nazwisko koordynatora przedmiotu:		dr hab. Beata Żywicka	
Imię i nazwisko prowadzących zajęcia:		dr hab. Beata Żywicka	
Założenia i cele przedmiotu:		Na zajęciach studenci nabywają wiedzę z podstawowej terminologii z zakresu współczesnej morfologii oraz zasad rządzących paradygmatyką odmiennych części mowy, co wiąże się z opanowaniem umiejętności budowania polskich tekstów z form wyrazowych, czyli konstrukcji złożonych z najmniejszych elementów znaczących o charakterze leksykalnym i gramatycznym fleksyjnym. Nabywają gotowości, by podnosić poziom własnej wiedzy i rozumieją potrzebę dalszego kształcenia.	
Symbol efektu	Efekty uczenia się		Symbol efektu kierunkowego
	WIEDZA Student zna i rozumie:		
W_01	Zna terminologię z zakresu morfologii współczesnej.		K_W03
W_02	Zna kryteria klasyfikacji wyrazów na części mowy.		K_W03
W_03	Zna zasady paradygmatyki odmiennych części mowy.		K_W04

Symbol efektu	UMIEJĘTNOŚCI Student potrafi:	Symbol efektu kierunkowego
U_01	Potrafi posługiwać się terminologią morfologiczną języka polskiego.	K_U02
U_02	Umie dostrzec specyfikę fleksyjną współczesnego języka polskiego i jej tendencje rozwojowe.	K_U04
U_03	Umie scharakteryzować miejsce morfologii wśród dyscyplin językoznawczych oraz określić, co jest przedmiotem badań współczesnej polskiej morfologii.	K_U02
Symbol efektu	KOMPETENCJE SPOŁECZNE Student jest gotów do:	Symbol efektu kierunkowego
K_01	Jest świadomy konieczności podnoszenia poziomu własnej wiedzy i rozumie potrzebę dalszego kształcenia.	K_K04
Forma i typy zajęć:		wykład
Wymagania wstępne i dodatkowe:		
Posługiwanie się podstawowym aparatem pojęciowym współczesnej polskiej morfologii (deklinacja, koniugacja, paradygmat); podział na części mowy odmienne i nieodmienne, umiejętność wskazania tematu fleksyjnego i końcówki fleksyjnej w prostych formach wyrazowych. Znajomość podstawowych kategorii gramatycznych (przypadka, osoby, liczby, rodzaju, aspektu, trybu, czasu i stopnia) na poziomie szkoły ponadpodstawowej.		
Treści modułu kształcenia:		
1. Przedmiot fleksji. Typologia kategorii morfologicznych. Pojęcie paradygmatu fleksyjnego. Budowa formy fleksyjnej: temat (alternacje tematowe, temat derywowany, supletywny) i końcówka fleksyjna (izofunkcyjna, synkretyczna, oboczna). Formy syntetyczne, analityczne i aglutynacyjne. 2. Teorie części mowy. Podstawowe ujęcia klasyfikacyjne części mowy: wg Tadeusza Milewskiego, Romana Laskowskiego, Zygmunta Saloniego (ewentualnie innych badaczy). 3. Kategorie werbalne: osoba, czas, tryb, aspekt, strona, finitywność oraz ich semantyka. Wykładniki formalne i funkcje. 4. Czasownik – podział na koniugacje, tematy fleksyjne (temat czasu teraźniejszego i przeszłego) oraz sposoby ich wyodrębniania. Nieodmienne formy czasownikowe. Budowa form czasownika opartych na temacie czasu teraźniejszego i czasu przeszłego. Tryby: orzekający, przypuszczający i rozkazujący – budowa form. Zasady tworzenia imiesłówów. Afiksy tematotwórcze. Odmiana imiesłówów przymiotnikowych. 5. Kategorie imienne: rodzaj gramatyczny, przypadek, liczba. 6. Paradygmat rzeczownika. Paradygmaty defektywne, m.in. pluralia i singularia tantum. Rzeczowniki nieodmienne. Kryteria repartycji końcówek wspólnofunkcyjnych w ramach paradygmatów fleksyjnych rzeczownika. Warianty, czyli formy wspólnofunkcyjne rzeczownika. 7. Zaimek. Funkcje tekstowe zaimków: anaforyczna i deiktyczna. Typy semantyczne i morfologiczne zaimków. Formy enklityczne zaimków. 8. Charakterystyka kategoriałna przymiotnika. Przegląd paradygmatów przymiotnikowych. 9. Charakterystyka kategoriałna liczebnika. Zakres i typy semantyczne liczebnika. Paradygmaty liczebnikowe.		

Literatura podstawowa:	
1. Bańko Mirosław, <i>Wykłady z polskiej fleksji</i>, Warszawa 2004. 2. Grzegorzczkova Renata, Laskowski Roman, Wróbel Henryk (red.), <i>Gramatyka współczesnego języka polskiego. Morfologia</i>, Warszawa 1998. 3. Krzyżanowski Piotr, <i>Właściwości gramatyczne rzeczowników nieodmiennych</i>, Lublin 2013. 4. Krzyżanowski Piotr, <i>Temat fleksyjny w odmianie polskich rzeczowników</i>, Lublin 1992. 5. Saloni Zygmunt, <i>Czasownik polski. Odmiana. Słownik</i>, Warszawa 2001. 6. Nagórko Alicja, <i>Zarys gramatyki polskiej</i>, Warszawa 1996, 2000 i in.	
Literatura dodatkowa:	
1. Grzegorzczkova Renata, <i>Kategorie gramatyczne</i>, [w:] <i>Współczesny język polski</i>, red. Jerzy Bartmiński. Wrocław 1993, s. 445-458. 2. Nagórko Alicja, <i>Podręczna gramatyka języka polskiego</i>, Warszawa 2010. 3. Strutyński Janusz, <i>Gramatyka polska</i>, Kraków 2005. 4. Tokarski Jan, <i>Fleksja polska</i>, Warszawa 1978, 2001 i in.	
Planowane formy/działania/metody dydaktyczne:	
Wykład informacyjny wspomagany prezentacją multimedialną, pokaz, prezentacja i inne.	
Sposoby weryfikacji efektów uczenia się osiągniętych przez studenta:	
Symbol efektu	Metody weryfikacji efektów uczenia się
W_01, W_02 W_03	Efekty z wiedzy będą weryfikowane na podstawie pisemnych odpowiedzi udzielonych na pytania sprawdzające podczas egzaminu kontrolującego stopień opanowania przez studentów materiału wykładowego oraz wskazanych przez wykładowcę pozycji z literatury przedmiotu (test zawierający pytania o charakterze otwartym i zamkniętym).
U_01, U_02, U_03	Efekty z umiejętności będą weryfikowane poprzez przygotowanie prezentacji na zadany temat o charakterze problemowym, poddany pod dyskusję na wykładzie w aspekcie omawianej tematyki.
K_01	Efekty z kompetencji będą weryfikowane poprzez obserwację zachowań, zaangażowanie w dyskusji pozwalające ocenić umiejętności praktyczne studenta, rozwiązywanie zadań problemowych, w trakcie których student jest obserwowany przez nauczyciela oraz oceniany pod kątem systematyczności, aktywności i gotowości do wykorzystania zdobytej wiedzy z fleksji współczesnego języka polskiego.
Warunek uzyskania zaliczenia przedmiotu: obecność na wykładach, uzyskanie pozytywnej oceny z egzaminu pisemnego przeprowadzonego w formie testu, zawierającego pytania o charakterze otwartym i zamkniętym, obejmującego treści wykładowe i wskazane pozycje literatury przedmiotu. Przedział punktacji: 91 – 100% - bardzo dobry 81 – 90% - dobry plus 71 – 80% - dobry	

61 – 70% - dostateczny plus

51 – 60% - dostateczny

50 – 0% - niedostateczny

Ocena końcowa z przedmiotu stanowi ocenę średnią uzyskaną z zaliczenia ćwiczeń i z egzaminu.

Wyniki egzaminu zostaną omówione podczas indywidualnych konsultacji odbywających się w czasie sesji.

Bilans punktów ECTS: 1

Studia stacjonarne

Aktywność	Obciążenie studenta
Udział w wykładach	15 godzin
Samodzielne przygotowanie się do egzaminu	9 godzin
Udział w konsultacjach	1 godzina
Sumaryczne obciążenie pracą studenta	25 godzin
Punkty ECTS za przedmiot	1 ECTS

Sylabus przedmiotu / modułu kształcenia

Nazwa przedmiotu/modułu kształcenia:		Fleksja współczesnego języka polskiego 2	
Nazwa w języku angielskim:		Flexible of contemporary Polish 2	
Język wykładowy:	polski		
Kierunek studiów, dla którego przedmiot jest oferowany:		filologia polska	
Jednostka realizująca:	Wydział Nauk Humanistycznych		
Rodzaj przedmiotu/modułu kształcenia (obowiązkowy/fakultatywny):		obowiązkowy	
Poziom modułu kształcenia (np. pierwszego lub drugiego stopnia, jednolitych magisterskich):		pierwszego stopnia	
Rok studiów:	pierwszy		
Semestr:		drugi	
Liczba punktów ECTS:	2		
Imię i nazwisko koordynatora przedmiotu:		dr hab. Beata Żywicka	
Imię i nazwisko prowadzących zajęcia:		dr hab. Beata Żywicka	
Założenia i cele przedmiotu:		Na zajęciach studenci poznają zasady tworzenia paradygmatu odmiany czasowników, rzeczowników, przymiotników, liczebników i zaimków oraz imiesłowów. Nabywają wiedzę z zakresu budowy formy fleksyjnej wyrazów. Opanowują umiejętności przeprowadzenia analizy morfologicznej odmiennych części mowy. Umieją wskazać i utworzyć formy syntetyczne, analityczne i aglutynacyjne określonych części mowy. Nabywają gotowości, by doskonalić umiejętność poprawnego i sprawnego posługiwania się językiem polskim oraz są świadomi konieczności podnoszenia poziomu własnej wiedzy i rozumieją potrzebę dalszego kształcenia.	
Symbol efektu	Efekty uczenia się		Symbol efektu kierunkowego
	WIEDZA Student zna i rozumie:		
W_01	Zna zasady tworzenia paradygmatu odmiany czasowników, rzeczowników, przymiotników, liczebników i zaimków.		K_W09

W_02	Zna zasady tworzenia imiesłów oraz paradygmat odmiany imiesłów przymiotnikowych.	K_W09
W_03	Zna budowę formy fleksyjnej: tematu fleksyjnego i końcówki fleksyjnej wyrazów współczesnego języka polskiego.	K_W06; K_W09
Symbol efektu	UMIEJĘTNOŚCI Student potrafi:	Symbol efektu kierunkowego
U_01	Potrafi dokonać analizy morfologicznej czasownika, rzeczownika, przymiotnika, liczebnika i zaimka.	K_U08
U_02	Potrafi scharakteryzować formy syntetyczne, analityczne i aglutynacyjne.	K_U02
U_03	Potrafi utworzyć formy imiesłów przymiotnikowych oraz przysłówkowych oraz odmienić imiesłowy przymiotnikowe według określonego wzorca.	K_U08
Symbol efektu	KOMPETENCJE SPOŁECZNE Student jest gotów do:	Symbol efektu kierunkowego
K_01	Jest świadomy konieczności podnoszenia poziomu własnej wiedzy i rozumie potrzebę dalszego kształcenia.	K_K04
K_02	Jest gotów, by doskonalić umiejętność poprawnego i sprawnego posługiwania się językiem polskim.	K_K05

Forma i typy zajęć:

ćwiczenia audytoryjne

Wymagania wstępne i dodatkowe:

Posługiwanie się podstawowym aparatem pojęciowym współczesnej polskiej morfologii (deklinacja, koniugacja, paradygmat); podział na części mowy odmienne i nieodmienne, umiejętność wskazania tematu fleksyjnego i końcówki fleksyjnej w prostych formach wyrazowych. Znajomość podstawowych kategorii gramatycznych (przypadka, osoby, liczby, rodzaju, aspektu, trybu, czasu i stopnia) na poziomie szkoły ponadpodstawowej.

Treści modułu kształcenia:

1. Czasownik – podział na koniugacje, tematy fleksyjne (temat czasu teraźniejszego i przeszłego) oraz sposoby ich wyodrębniania. Nieodmienne formy czasownikowe.
2. Budowa form czasownika opartych na temacie czasu teraźniejszego i czasu przeszłego. Tryby: orzekający, przypuszczający i rozkazujący – budowa form. Zasady tworzenia imiesłów. Afiksy tematotwórcze. Odmiana imiesłów przymiotnikowych.
3. Paradygmat rzeczownika. Paradygmaty defektywne, m.in. pluralia i singularia tantum. Rzeczowniki nieodmienne.
4. Zaimek. Funkcje tekstowe zaimków: anaforyczna i deiktyczna. Typy semantyczne i morfologiczne zaimków. Formy enklityczne zaimków.
5. Charakterystyka kategorialna przymiotnika. Przegląd paradygmatów przymiotnikowych.
6. Charakterystyka kategorialna liczebnika. Zakres i typy semantyczne liczebnika. Paradygmaty liczebnikowe.

7. Z zagadnień morfologicznych nieodmiennych części mowy: przyimków i spójników, partykuł oraz wykrzykników.

Literatura podstawowa:

1. Bańko Mirosław, *Wykłady z polskiej fleksji*, Warszawa 2004.
2. Grzegorzczkova Renata, Laskowski Roman, Wróbel Henryk (red.), *Gramatyka współczesnego języka polskiego. Morfologia*, Warszawa 1998.
3. Książek-Bryłowa Władysława, Fleksja w strukturze i ewolucji języka jako przedmiot badań językoznawczych, „Roczniki Humanistyczne” t. LI, z. 6, 2003, s. 31-51.
4. Kurek Halina, *Fleksja nominalna współczesnej polszczyzny – upraszczanie się czy początki rozpadu systemu przypadkowego?* „Prace Językoznawcze” 23/2, 2021, s. 263-271.
5. Loewe Iwona, Rejter Artur, *Gra w gramatykę. Ćwiczenia i materiały do gramatyki opisowej języka polskiego*, Katowice 2002.
6. Nagórko Alicja, *Zarys gramatyki polskiej*, Warszawa 1996, 2000 i in.

Literatura dodatkowa:

1. Lewiński Piotr, *Gramatyka funkcjonalna języka polskiego. Fleksja*, Kraków 2023.
2. Nagórko Alicja, *Podręczna gramatyka języka polskiego*, Warszawa 2010.
3. Strutyński Janusz, *Gramatyka polska*, Kraków 2005.

Planowane formy/działania/metody dydaktyczne:

Zestawy ćwiczeń audytoryjnych – zespołowe i indywidualne rozwiązywanie zadań problemowych z zakresu morfologii języka polskiego oraz pisemne kolokwium zaliczeniowe.

Sposoby weryfikacji efektów uczenia się osiągniętych przez studenta:

Symbol efektu	Metody weryfikacji efektów uczenia się
W_01, W_02, W_03	Efekty z wiedzy będą weryfikowane na podstawie pisemnych odpowiedzi udzielonych na pytania sprawdzające podczas kolokwium zaliczeniowego, które skontrolują stopień opanowania przez studentów materiału zrealizowanego na ćwiczeniach i wskazanych przez wykładowcę pozycji z literatury przedmiotu. Kolokwium zaliczeniowe będzie miało formę testu zawierającego pytania o charakterze otwartym (problematyczne) i zamkniętym.
U_01, U_02, U_03	Efekty z umiejętności będą weryfikowane poprzez realizację zestawów ćwiczeń z zakresu fleksji współczesnego języka polskiego, sprawdzanych na bieżąco podczas zajęć, obserwację zachowań studentów, zaangażowanie w wykonywane ćwiczenia, rozwiązywanie zadań problemowych, pozwalających ocenić umiejętności praktyczne studenta w aspekcie omawianej tematyki.
K_01, K_02	Efekty z kompetencji będą weryfikowane poprzez obserwację zachowań, zaangażowanie w rozwiązywanie ćwiczeń i zadań problemowych, umiejętność pracy indywidualnej i w grupie, w trakcie których student jest obserwowany przez nauczyciela oraz oceniany pod kątem systematyczności, aktywności i gotowości do wykorzystania zdobytej wiedzy z zakresu fleksji współczesnego języka polskiego.

Forma i warunki zaliczenia:

Warunek uzyskania zaliczenia przedmiotu: obecność na ćwiczeniach, aktywność w trakcie ćwiczeń (aktywny student może otrzymać na poszczególnych zajęciach 0,5 pkt., co daje możliwość zdobycia

7,5 pkt. w semestrze). Poza tym musi uzyskać pozytywną ocenę z kolokwium zaliczeniowego zawierającego ćwiczenia obejmujące treści zrealizowane na zajęciach i wskazane pozycje z literatury przedmiotu.

Przedział punktacji:

91 – 100% - bardzo dobry

81 – 90% - dobry plus

71 – 80% - dobry

61 – 70% - dostateczny plus

51 – 60% - dostateczny

50 – 0% - niedostateczny

Wyniki kolokwium zostaną omówione podczas indywidualnych konsultacji do końca semestru.

Bilans punktów ECTS: 2

Studia stacjonarne

Aktywność	Obciążenie studenta
Udział w ćwiczeniach	15 godzin
Przygotowanie do ćwiczeń	14 godzin
Samodzielne przygotowanie się do kolokwium zaliczeniowego	20 godzin
Udział w konsultacjach	1 godzina
Sumaryczne obciążenie pracą studenta	50 godzin
Punkty ECTS za przedmiot	2 ECTS

Sylabus przedmiotu / modułu kształcenia		
Nazwa przedmiotu/modułu kształcenia:	Kultura żywego słowa	
Nazwa w języku angielskim:	Culture of living word	
Język wykładowy:	polski	
Kierunek studiów, dla którego przedmiot jest oferowany:	filologia polska	
Jednostka realizująca:	Wydział Nauk Humanistycznych	
Rodzaj przedmiotu/modułu kształcenia (obowiązkowy/fakultatywny):	obowiązkowy	
Poziom modułu kształcenia (np. pierwszego lub drugiego stopnia, jednolitych magisterskich):	pierwszego stopnia	
Rok studiów:	pierwszy	
Semestr:	drugi	
Liczba punktów ECTS:	2	
Imię i nazwisko koordynatora przedmiotu:	dr Anna Falana-Jafra	
Imię i nazwisko prowadzących zajęcia:	dr Anna Falana-Jafra	
Założenia i cele przedmiotu:	1. Nabycie wiedzy z zakresu kultury żywego słowa, w tym między innymi stylów polszczyzny, funkcji języka oraz norm i błędów językowych. 2. Opanowanie umiejętności wypowiadania się oraz wystąpień publicznych, w tym prawidłowej emisji głosu. 3. Ukształtowanie kultury językowej oraz wrażliwości na ekspresję i piękno słowa, a także wyprofilowanie sprawczości na płaszczyźnie wypowiedzi ustnych i pisemnych.	
Symbol efektu	Efekty uczenia się	Symbol efektu kierunkowego
	WIEDZA Student zna i rozumie:	
W_01	Student wie, co to jest kultura żywego słowa oraz rozumie jej rolę i znaczenie w kontekście relacji komunikacyjnych między ludźmi.	K_W03
W_02	Ma wiedzę na temat relacji łączących pojęcie kultury żywego słowa z kulturą języka, techniką mówienia, emisją głosu, a także sprawnością i poprawnością językową.	K_W02
W_03	Ma wiedzę o stylach polszczyzny i podstawowych funkcjach języka.	K_W04

Symbol efektu	UMIEJĘTNOŚCI Student potrafi:	Symbol efektu kierunkowego
U_01	stosować pojęcia i paradygmaty badawcze oraz rozwiązywać problemy dotyczące literaturoznawstwa i językoznawstwa polskiego z wykorzystaniem narzędzi cyfrowych;	K_U02
U_02	Potrafi omówić i wykorzystać techniki emisyjne, fonacyjne i artykulacyjne, np. w publicznej wypowiedzi ustnej.	K_U05; K_U06;
U_03	Potrafi stosować zasady poprawnej wymowy polskiej i techniki mówienia w trakcie wystąpień publicznych.	K_U05; K_U06;
Symbol efektu	KOMPETENCJE SPOŁECZNE Student jest gotów do:	Symbol efektu kierunkowego
K_01	wykorzystywania zdobytych podczas studiów umiejętności komunikacyjnych, interpersonalnych i interkulturowych;	K_K05
K_02	podnoszenia poziomu swej wiedzy i umiejętności, także w zakresie doskonalenia własnej polszczyzny, doskonalenia się zawodowego i rozwoju osobistego, jak też dokonywania samooceny własnych kompetencji i umiejętności, aktywnie wyznaczając kierunki własnego rozwoju	K_K04
Forma i typy zajęć:		wykład
Wymagania wstępne i dodatkowe:		
Ogólna znajomość współczesnych zjawisk językowych w przestrzeni internetowo-społecznej. Podstawowe informacje na temat kultury języka z zakresu szkoły średniej.		
Treści modułu kształcenia:		
1. Wprowadzenie w problematykę przedmiotu. Definicje i relacje zakresowe pojęć z zakresu kultury żywego słowa: kultura języka a kultura żywego słowa, technika mówienia a kultura żywego słowa, emisja głosu, dykcja a kultura żywego słowa; sprawność językowa, poprawność językowa. 2. Odmiany polszczyzny mówionej. Cechy tekstów ustnych. 3. Style polszczyzny i typy kontaktów językowych (oficjalne i nieoficjalne). 4. Funkcje języka: poznawcza, ekspresywna, impresywna, artystyczna (poetycka). 5. Sztuka słuchania i mówienia. 6. Na czym polega trening żywego słowa? 7. Omówienie technik emisyjnych, fonacyjnych i artykulacyjnych. 8. Stosunek użytkowników języka do normy wzorcowej (wymowa staranna i bardzo staranna, wymowa regionalna, wymowa niepoprawna). 9. Zasady poprawnej wymowy polskiej. 10. Technika mówienia a logika mówienia. Kontekst, intencja, zamiar a przekaz głosowy. 11. Cechy dobrego mówcy. Jak przemawiać i jak nie przemawiać – analiza i charakterystyka materiałów filmowych z wystąpień publicznych. 12. Modele sytuacji komunikacyjnych. 13. Zachowania językowe a zachowania kulturowe.		

14. Estetyka i etyka słowa. Mówienie i inne sposoby używania języka (w tym mowa ciała). Co robimy mówiąc?
15. Grzeczność językowa polska i obca.

Literatura podstawowa:

1. Kram Jerzy, *Zarys kultury żywego słowa*, Warszawa 1995.
2. Kuziak Michał, *Jak mówić, rozmawiać, przemawiać?* Warszawa, 2008, s. 236-249.
3. Marcjanik Małgorzata, *Grzeczność w komunikacji językowej*, Warszawa 2006.
4. Wierzbicka-Piotrowska Elżbieta, *ABC dobrego mówcy*, [w:] *Polszczyzna na co dzień*, red. Mirosław Bańko, Warszawa 2006, s. 159-310.

Literatura dodatkowa:

1. Karpowicz Tomasz, *Kultura języka polskiego. Wymowa, ortografia, interpunkcja*, Warszawa 2009, s. 15-59.
2. Marcjanik Małgorzata, *Słownik językowego savoir-vivre'u*, Warszawa 2014.
3. Rusinek Michał, Załazińska Aneta, *Retoryka podręczna, czyli jak wnikliwie słuchać i przekonująco mówić*, Kraków 2005.
4. Wilkoń Aleksander, *Typologia odmian językowych współczesnej polszczyzny*, Katowice 2000.

Planowane formy/działania/metody dydaktyczne:

Wykłady prowadzone z zastosowaniem prezentacji ortofonicznych, multimedialnych. Metody podawcze eksponujące prawidłowe techniki mówienia, style polszczyzny, estetykę i etykę słowa oraz intencjonalność wypowiedzi w odpowiednich modelach komunikacyjnych.

Sposoby weryfikacji efektów uczenia się osiągniętych przez studenta:

Symbol efektu	Metody weryfikacji efektów uczenia się
W_01, W_02, W_03	Efekty z wiedzy będą weryfikowane na podstawie pisemnych odpowiedzi udzielonych na pytania sprawdzające podczas kolokwium zaliczeniowego, które skontrolują stopień opanowania przez studentów materiału wykładowego i wskazanych przez nauczyciela pozycji z literatury przedmiotu. Kolokwium zaliczeniowe będzie miało formę testu zawierającego pytania o charakterze otwartym (problematyczne) i zamkniętym.
U_01, U_02, U_03	Efekty z umiejętności będą weryfikowane poprzez przygotowanie i zaprezentowanie wystąpienia publicznego, który zostanie poddany pod dyskusję na wykładzie w aspekcie omawianej tematyki.
K_01, K_02	Efekty z kompetencji będą weryfikowane poprzez obserwację zachowań, zaangażowanie w dyskusję, rozwiązywanie zadań problemowych, w trakcie których student jest oceniany przez prowadzącego zajęcia pod kątem systematyczności, aktywności i gotowości do wykorzystania zdobytej wiedzy z zakresu kultury żywego słowa.

Forma i warunki zaliczenia:

- Uzyskanie co najmniej 50% punktów z pisemnego kolokwium weryfikującego wiedzę teoretyczną, zawierającego zarówno pytania o charakterze zamkniętym, jak i otwartym (problematycznym).
 - Przeprowadzenie indywidualnego wystąpienia publicznego w trakcie zajęć.
- Ocena z kolokwium przeprowadzanego w formie testu (obejmującego treści wykładowe i wskazane pozycje literatury przedmiotu):

91 – 100% – bardzo dobra,
81 – 90% – dobra plus,
71 – 80% – dobra,
61 – 70% – dostateczna plus,
51 – 60% – dostateczna,
50 – 0% – niedostateczna.

Za aktywne uczestnictwo w zajęciach student może uzyskać na poszczególnych zajęciach punkty (w ramach każdego zajęcia jeden punkt); uzyskanie trzech punktów powoduje podniesienie oceny końcowej o 0,5).

Bilans punktów ECTS:

Studia stacjonarne

Aktywność	Obciążenie studenta
Udział w wykładach	30 godzin
Samodzielne przygotowanie się do pracy semestralnej oraz zaliczenia	43 godziny
Udział w konsultacjach	2 godziny
Sumaryczne obciążenie pracą studenta	75 godzin
Punkty ECTS za przedmiot	2 ECTS

Sylabus przedmiotu / modułu kształcenia		
Nazwa przedmiotu/modułu kształcenia:		Wprowadzenie do kreatywnego pisania
Nazwa w języku angielskim:		Introduction to creative writing
Język wykładowy:	polskie	
Kierunek studiów, dla którego przedmiot jest oferowany:		filologia polska
Jednostka realizująca:	Wydział Nauk Humanistycznych	
Rodzaj przedmiotu/modułu kształcenia (obowiązkowy/fakultatywny):		fakultatywny
Poziom modułu kształcenia (np. pierwszego lub drugiego stopnia, jednolitych magisterskich):		pierwszego stopnia
Rok studiów:	pierwszy	
Semestr:		drugi
Liczba punktów ECTS:	2	
Imię i nazwisko koordynatora przedmiotu:		dr hab. Barbara Stelingowska
Imię i nazwisko prowadzących zajęcia:		dr hab. Barbara Stelingowska, dr hab. Andrzej Borkowski, mgr Maria Długolecka-Pietrzak
Założenia i cele przedmiotu:		Nabycie wiedzy z zakresu podstawowych zagadnień twórczości literackiej, technik narracyjnych, stylistycznych i gatunkowych. Opanowanie umiejętności samodzielnego tworzenia i redagowania tekstów literackich o różnym charakterze, eksperymentowania z formą i treścią oraz posługiwania się warsztatem literackim (język, obrazowanie, dialog, kompozycja). Nabycie gotowości do krytycznego czytania tekstów własnych i cudzych.
Symbol efektu	Efekty uczenia się	
	WIEDZA Student zna i rozumie:	
Symbol efektu	Symbol efektu kierunkowego	
S_W01	szeroko pojęte twórcze pisanie, dziennikarstwo i edytorstwo (praca redakcyjna i wydawnicza w czasopiśmie, wydawnictwach literackich i naukowych oraz mediach elektronicznych)	
S_W02	pojęcia z zakresu edytorstwa publikacji użytkowych i publicystycznych, a także polską tradycję edyorską oraz problematykę współczesną w zakresie kreacji i edycji tekstu w sieci	
S_W03	reguły dotyczące literatury i języka polskiego w różnego rodzaju mediach	

Symbol efektu	UMIEJĘTNOŚCI Student potrafi:	Symbol efektu kierunkowego
S_U01	wykorzystywać sprawności pisarskie i edytorskie (merytoryczne, techniczne i organizacyjne) związane z nowymi technologiami informacyjnymi i wydawniczymi	K_U05, K_U11, K_U13
S_U02	wykorzystać teoretyczną wiedzę z zakresu kreatywnego pisania i edytorstwa w praktyce wydawania tekstów literackich i literatury stosowanej oraz prac naukowych	K_U02, K_U05, K_U08, K_U11
S_U03	tworzyć i redagować różnorodne teksty prasowe, artystyczne i użytkowe	K_U04, K_U05, K_U06
Symbol efektu	KOMPETENCJE SPOŁECZNE Student jest gotów do:	Symbol efektu kierunkowego
S_K01	bycia świadomym i kompetentnym odbiorcą różnorodnych tekstów	K_K06
S_K02	podnoszenia własnych kompetencji zawodowych	K_K04
Forma i typy zajęć:		wykład
Wymagania wstępne i dodatkowe:		
Student powinien wykazać się wiedzą i umiejętnościami nabytymi na poziomie szkoły ponadpodstawowej, w szczególności: znajomością podstawowych zagadnień z zakresu języka polskiego (gramatyka, stylistyka, ortografia), znajomością historii literatury i głównych gatunków literackich, a także umiejętnością analizy i interpretacji tekstów literackich, otwartością na twórcze myślenie i eksperymentowanie, gotowością do pracy warsztatowej w grupie oraz zainteresowaniem literaturą i innymi formami ekspresji artystycznej.		
Treści modułu kształcenia:		
1. Wstęp do kreatywnego pisania. Czym jest kreatywne pisanie? Definicje i zakres. Różnice między pisanem użytkowym, akademickim a literackim. Kreatywność a technika – czy pisanie można się nauczyć? 2. Inspiracja i proces twórczy. Skąd czerpać pomysły? Techniki generowania inspiracji: burza mózgów, mapy myśli, pisanie automatyczne i in. Rola codziennego pisania i prowadzenia notatek. Jak pokonać blokadę twórczą? 3. Styl i narracja – podstawowe narzędzia pisarskie. Jak rozwijać własny styl? Rodzaje narracji (pierwszoosobowa, trzecioosobowa, wszechwiedzący narrator itp.). Znaczenie rytmu, tempa i melodii tekstu. Czym jest „głos” pisarski i jak go odnaleźć? 4. Kreowanie świata przedstawionego. Budowanie bohaterów. Jak tworzyć wiarygodne postaci? Archetypy bohaterów i ich przełamywanie 5. Dialog jako narzędzie charakterystyki. Funkcje dialogu. Dialog naturalny a literacki. Jak unikać sztuczności? 6. Świat przedstawiony i jego elementy. Jak tworzyć realistyczne i fantastyczne światy? Rola detalu i opisu. Budowanie atmosfery tekstu. Czas i przestrzeń jako narzędzia narracyjne 7. Gatunki i techniki pisarskie. Opowiadanie – Struktura, punkt kulminacyjny i zakończenie. 8. Jak pisać krótkie formy literackie? Poezja i jej możliwości. Czym różni się poezja od prozy? Wiersz wolny a klasyczna forma. Obrazy poetyckie i metafory 9. Esej i felieton – pisanie nieliterackie, ale kreatywne. Różnice między esejem a felietonem		

10. Warsztat pisarza. Jak rozwijać własną refleksję w tekście? Znaczenie języka i stylu. Warsztat i redakcja tekstu. Pisanie i redagowanie – pierwsza wersja to dopiero początek. Znaczenie redakcji i samooceny. Jak usuwać zbędne słowa i poprawiać styl? Rola czytelników i opinii zwrotnych 11. Rytm i tempo tekstu. Jak pracować nad dynamiką narracji? Długość zdań a odbiór tekstu. Pauza jako narzędzie pisarskie 12. Twórczość w kontekście społecznym i wydawniczym. Autorska świadomość i intertekstualność. Jak korzystać z innych tekstów w twórczości własnej? Inspiracja a plagiat. Cytaty, parafrazy, pastisz 13. Droga do publikacji. Jak szukać wydawcy? Publikacja tradycyjna a self-publishing. Jak przygotować maszynopis do wysyłki?	
Literatura podstawowa:	
1. Goldberg Natalie, <i>Uwolnij wewnętrzny głos. Przewodnik dla pisarzy i pisarek</i>, Warszawa 2024 2. <i>Jak zostać pisarzem. Podręcznik dla przyszłych autorów</i>, pod redakcją Andrzeja Zawady i in., Wrocław 2020 3. King Stephen, <i>Jak pisać. Pamiętnik rzemieślnika</i>, Warszawa 2000 4. <i>Kreatywne pisanie. 12 debiutów</i>, pod red. Justyny Niebieszczańskiej, Warszawa 2023 5. Sieja-Skrzypulec Hanna, <i>Twórcze pisanie na gruncie polskim. Tradycje normatywne a wyzwania współczesności</i>, Toruń 2018 6. <i>Twórcze pisanie w teorii i praktyce</i>, pod redakcją Gabrieli Matuszek i Hanny Siei-Skrzypulec, Kraków 2015 7. Willim Kinga, <i>Kreatywne pisanie. Narzędziownik pisarza</i>, 2023	
Literatura dodatkowa:	
1. Bublanova Alzbeta, Selzerova Andrea, <i>Ćwiczenia kreatywnego pisania</i>, Warszawa 2022 2. Szczepaniak Ewa, <i>Sztuka projektowania tekstów. Jak tworzyć treści, które podbiją internet</i>, Gliwice 2019 3. Remigiusz Mróz, <i>O pisaniu na chłodno</i>, Poznań 2018	
Planowane formy/działania/metody dydaktyczne:	
Wykład informacyjny z wykorzystaniem prezentacji multimedialnych, wykład konwersatoryjny lub problemowy, film, pokaz.	
Sposoby weryfikacji efektów uczenia się osiągniętych przez studenta:	
Symbol efektu	Metody weryfikacji efektów uczenia się
S_W01, S_W02, S_W03	Efekty z wiedzy będą sprawdzane poprzez zaprezentowanie przez studenta krótkiej prezentacji multimedialnej, w której omówione zostaną wybrane zagadnienie z zakresu edytorstwa i twórczego pisanie w kontekście współczesnych mediów.
S_U01, S_U02, S_U03	Efekty z umiejętności będą sprawdzane poprzez przygotowanie przez studenta autorskiego projektu twórczego (opowiadania, eseju literackiego, wiersza lub własnego portfolio literackiego), a także przez omawianie konkretnych przykładów tekstów publikowanych w różnych mediach
S_K01, S_K02	Efekty z kompetencji będą weryfikowane poprzez aktywność podczas zajęć oraz zaangażowanie w ocenę prac przygotowanych przez studentów.
Forma i warunki zaliczenia:	

Przedmiot kończy się zaliczeniem na ocenę, które obejmuje aktywność podczas wykładu oraz przygotowanie autorskiego projektu twórczego (opowiadanie, esej literacki, wiersz lub własne portfolio literackie).

Warunki zaliczenia na ocenę: uzyskanie minimum oceny dostatecznej za przygotowanie i prezentację projektu indywidualnego.

Kryteria oceny projektu zaliczeniowego:

- 1) struktura projektu – maksymalnie 3 punkty,
- 2) poprawność merytoryczna – maksymalnie 6 punktów,
- 3) innowacyjność projektu – maksymalnie 3 punkty,
- 4) sposób prezentacji projektu – maksymalnie 4 punkty.

Ocena projektu:

16 – 15 punktów – ocena bardzo dobra,

14 punktów – ocena dobra plus,

13 – 12 punktów – ocena dobra,

11 – 10 punktów – ocena dostateczna plus,

9 – 8 – ocena dostateczna,

poniżej 8 punktów – ocena niedostateczna.

Bilans punktów ECTS: 2

Studia stacjonarne

Aktywność	Obciążenie studenta
Udział w wykładach	15 godzin
Samodzielne przygotowanie się do zajęć	14 godzin
Konsultacje	1 godzina
Samodzielne przygotowanie się do zaliczenia	20 godzin
Sumaryczne obciążenie pracą studenta	50 godzin
Punkty ECTS za przedmiot	2 ECTS

Sylabus przedmiotu / modułu kształcenia			
Nazwa przedmiotu/modułu kształcenia:		Pisarstwo w dobie nowych mediów	
Nazwa w języku angielskim:		Writing in the age of new media	
Język wykładowy:	polski		
Kierunek studiów, dla którego przedmiot jest oferowany:			filologia polska
Jednostka realizująca:		Wydział Nauk Humanistycznych	
Rodzaj przedmiotu/modułu kształcenia (obowiązkowy/fakultatywny):			fakultatywny
Poziom modułu kształcenia (np. pierwszego lub drugiego stopnia, jednolitych magisterskich):			pierwszego stopnia
Rok studiów:	pierwszy		
Semestr:		drugi	
Liczba punktów ECTS:	3		
Imię i nazwisko koordynatora przedmiotu:		dr hab. Barbara Stelingowska	
Imię i nazwisko prowadzących zajęcia:		dr hab. Barbara Stelingowska, dr hab. Andrzej Borkowski, dr Marcin Pliszka, dr hab. Roman Bobryk	
Założenia i cele przedmiotu:		Nabycie wiedzy z zakresu wpływu nowych mediów na współczesne pisarstwo oraz przemiany literatury pod wpływem technologii cyfrowych. Opanowanie umiejętności analizy i interpretacji tekstów literackich w kontekście cyfrowym. Nabycie gotowości do eksperymentowania z cyfrowymi formami pisanie i publikowania. Nabycie wiedzy na temat interakcji między literaturą tradycyjną a cyfrową, w tym mechanizmów promocji, dystrybucji i odbioru książki w świecie cyfrowym.	
Symbol efektu	Efekty uczenia się		Symbol efektu kierunkowego
	WIEDZA Student zna i rozumie:		
S_W01	szeroko pojęte twórcze pisanie, dziennikarstwo i edytorstwo (praca redakcyjna i wydawnicza w czasopismach, wydawnictwach literackich i naukowych oraz mediach elektronicznych);		K_W01, K_W02, K_W04, K_W07, K_W10, K_W11
S_W02	pojęcia z zakresu edytorstwa publikacji użytkowych i publicystycznych, a także polską tradycję edytorską oraz problematykę współczesną w zakresie kreacji i edycji tekstu w sieci;		K_W02, K_W10

S_W03	zagadnienia z zakresu technologii informacyjnych;	K_W02, K_W11
Symbol efektu	UMIEJĘTNOŚCI Student potrafi:	Symbol efektu kierunkowego
S_U01	wykorzystać teoretyczną wiedzę z zakresu kreatywnego pisania i edytorstwa w praktyce wydawania tekstów literackich i literatury stosowanej oraz prac naukowych;	K_U02, K_U05, K_U08, K_U11
S_U02	dokonać redakcji komputerowej tekstu oraz edytować tekst w sieci;	K_U05
S_U03	wykorzystywać sprawności pisarskie i edytorskie (merytoryczne, techniczne i organizacyjne) związane z nowymi technologiami informacyjnymi i wydawniczymi;	K_U05, K_U11, K_U13
Symbol efektu	KOMPETENCJE SPOŁECZNE Student jest gotów do:	Symbol efektu kierunkowego
S_K01	bycia świadomym i kompetentnym odbiorcą różnorodnych tekstów;	K_K02, K_K03
S_K02	przestrzegania zasad etyki zawodowej i prawa autorskiego;	K_K01, K_K05
Forma i typy zajęć:		Ćwiczenia audytoryjne
Wymagania wstępne i dodatkowe:		
Student powinien wykazać się podstawową znajomością zagadnień literaturoznawczych, umiejętnością pracy z komputerem i korzystania z internetu, zainteresowaniem literaturą cyfrową oraz nowymi mediami, a także otwartością na eksperymenty twórcze i wykorzystanie nowych narzędzi do tworzenia tekstów.		
Treści modułu kształcenia:		
- Media we współczesnej kulturze – klasyfikacja i funkcje mediów; analiza wybranych przykładów mediów tradycyjnych i cyfrowych. - Typologia gatunków komunikacji literackiej i użytkowej – analiza konkretnych tekstów użytkowych i literackich pod kątem ich gatunkowości i form pogranicznych. - Konwergencja mediów i literatury – badanie wpływu nowych mediów na kształt współczesnej literatury; analiza tekstów transmedialnych. - Nowe sposoby narracji w mediach elektronicznych – eksperymentowanie z różnymi formami narracyjnymi (np. tworzenie krótkiego opowiadania w formie tweetów, postów na Instagramie czy relacji na TikToku). - Rodzaje tekstów internetowych – analiza struktury i języka blogów, postów na forach i w mediach społecznościowych; stworzenie własnej krótkiej publikacji online. - Powieść cybernetyczna – omówienie przykładów oraz próba stworzenia fragmentu narracji inspirowanej tym nurtem. - Powieść hipertekstowa – analiza istniejących przykładów oraz opracowanie prostego scenariusza interaktywnej narracji.		

8. Liberatura – badanie książek jako obiektów artystycznych; zaprojektowanie własnej „nietypowej książki” (np. układ tekstu, forma).
9. Bookstagramizm – praktyczne ćwiczenie z tworzenia treści (np. napisanie recenzji, przygotowanie zdjęcia).
10. Cybernetyczna poezja interaktywna – analiza cyfrowych wierszy, a następnie eksperymentowanie z poezją generatywną (np. AI).
11. Narracje literackie w grach komputerowych – analiza narracji w wybranych grach, stworzenie scenariusza fabularnego do prostej gry.
12. Język nowych mediów – badanie zmian językowych na przykładach (memów, postów, tweetów), a następnie stworzenie własnych treści zgodnych z charakterem różnych platform.
13. Rola książki w erze nowych mediów – analiza przyszłości książki, eksperymentalne podejście do form cyfrowych (np. projektowanie ebooka w nietypowej formie).

Literatura podstawowa:

1. Carriere Jean-Claude, Eco Umberto, *Nie myśl, że książki znikną*, tłum. Jan Kortas, Warszawa 2010
2. Dróżdż Andrzej, *Od Liber mundi do hipertekstu: książka w świecie utopii*, Warszawa 2009
3. Fajfer Zenon, *Liberatura czyli literatura totalna. Teksty zebrane z lat 1999-2009*, redakcja Katarzyna Bazarnik, Kraków 2010
4. Jenkins Henry, *Kultura konwergencji: zderzenie starych i nowych mediów*, Warszawa 2007
5. Kluszczyński Ryszard W., *Sztuka interaktywna. Od dzieła-instrumentu do in- teraktywnego spektaklu*, Warszawa 2010
6. Marecki Piotr, *Gatunki cyfrowe 2 : historie mówione*, Kraków 2024
7. Pawlicka Urszula, *(Polska) poezja cybernetyczna. Konteksty i charakterystyka*, Kraków 2012
8. Pisarski Mariusz, *Pod warstwą szkła i kryształu. Jak się czyta tekst cyfrowy*, „Dekada Literacka” 2010, nr 1/2
9. Winiecka Elżbieta, *Poszerzanie pola literackiego. Studia o literackości w Internecie*, Kraków 2020

Literatura dodatkowa:

1. Pisarski Mariusz, *Hipertekst a intertekstualność: powinowactwa i rozbieżności*, „Porównania” 2011, nr 8
2. Szczęśniak Katarzyna, *Okladka i obwoluta książki jako przedmiot badań interdyscyplinarnych*, „Toruńskie Studia Bibliologiczne” 2011, nr 2
3. Szeja Jerz, *Gry fabularne – nowe zjawisko kultury współczesnej*, Kraków 2004.

Planowane formy/działania/metody dydaktyczne:

Zespołowe i indywidualne rozwiązywanie zadań problemowych, studium przypadku, analiza tekstów literackich, pokaz, dyskusja, „burza mózgów”. Prezentacje multimedialne, obserwacja środowiska medialnego, w tym internetowego (portale społecznościowe, YouTube, blogi tematyczne, serwisy itp.)

Sposoby weryfikacji efektów uczenia się osiągniętych przez studenta:

Symbol efektu kierunkowego	Metody weryfikacji efektów uczenia się
S_W01, S_W02,	Efekty z wiedzy będą sprawdzane poprzez test znajomości struktur scenariuszowych, analizę tekstów publicystycznych i literackich przez studenta

S_W03	oraz ocenę umiejętności rozpoznawania i stosowania kluczowych elementów narracyjnych oraz stylistycznych w różnych gatunkach medialnych.
S_U01, S_U02, S_U03	Efekty z umiejętności będą sprawdzane poprzez tworzenie przez studenta projektu redakcyjno-wydawniczego (redakcja, korekta, układ, formatowanie); wykorzystanie sprawności pisarskich i edytorskich podczas pracy w programach tekstowych, a także poprzez opracowanie krótkiego materiału publikacyjnego zgodnego z wymogami współczesnych mediów oraz analizę i dostosowanie tekstu do różnych formatów i odbiorców.
S_K01, S_K02	Efekty z kompetencji będą weryfikowane poprzez pracę studentów w grupach nad przygotowaniem materiału redakcyjnego z rzetelnym podejściem do źródeł i danych, tworzenie własnych tekstów oraz opracowywanie materiałów do publikacji w sieci z uwzględnieniem standardów etycznych i przepisów prawa autorskiego.

Forma i warunki zaliczenia:

Przedmiot kończy się zaliczeniem na ocenę. Na warunki uzyskania zaliczenia przedmiotu składają się: obecność i aktywność na ćwiczeniach, pozytywna ocena z wykonanych prac w trakcie trwania semestru oraz przygotowanie autorskiej, twórczej pracy na wybrany temat i zamieszczenie jej w sieci.

Warunki zaliczenia ćwiczeń: uzyskanie minimum oceny dostatecznej za przygotowanie i prezentację projektu indywidualnego.

Kryteria oceny projektu zaliczeniowego:

- 1) struktura projektu – maksymalnie 3 punkty,
- 2) poprawność merytoryczna – maksymalnie 6 punktów,
- 3) innowacyjność projektu – maksymalnie 3 punkty,
- 4) sposób prezentacji projektu – maksymalnie 4 punkty.

Ocena projektu:

- 16 – 15 punktów – ocena bardzo dobra,
- 14 punktów – ocena dobra plus,
- 13 – 12 punktów – ocena dobra,
- 11 – 10 punktów – ocena dostateczna plus,
- 9 – 8 – ocena dostateczna,
- poniżej 8 punktów – ocena niedostateczna.

Bilans punktów ECTS: 3

Studia stacjonarne

Aktywność	Obciążenie studenta
Udział w ćwiczeniach	30 godzin
Samodzielne przygotowanie się do ćwiczeń	25 godziny
Konsultacje	2 godziny
Samodzielne przygotowanie się do kolokwium	18 godzin

Sumaryczne obciążenie pracą studenta	75 godzin
Punkty ECTS za przedmiot	3 ECTS

Sylabus przedmiotu / modułu kształcenia

Nazwa przedmiotu/modułu kształcenia:		Literatura cyfrowa
Nazwa w języku angielskim:	Digital literature	
Język wykładowy:	polski	
Kierunek studiów, dla którego przedmiot jest oferowany:		filologia polska
Jednostka realizująca:	Wydział Nauk Humanistycznych	
Rodzaj przedmiotu/modułu kształcenia (obowiązkowy/fakultatywny):		fakultatywny
Poziom modułu kształcenia (np. pierwszego lub drugiego stopnia, jednolitych magisterskich):		pierwszego stopnia
Rok studiów:	pierwszy	
Semestr:	drugi	
Liczba punktów ECTS:	1	
Imię i nazwisko koordynatora przedmiotu:		dr hab. Andrzej Borkowski
Imię i nazwisko prowadzących zajęcia:		dr hab. Andrzej Borkowski, dr hab. Barbara Stelingowska
Założenia i cele przedmiotu:		Celem zajęć jest zapoznanie studentów z problematyką literatury funkcjonującej w środowisku cyfrowym oraz zjawiskami literackimi i kulturowymi, które powstają w przestrzeni nowych mediów. Nabycie wiedzy z zakresu teorii literatury cyfrowej, jej historii i podstawowych pojęć, a także znajomości wybranych dzieł e-literackich. Opanowanie umiejętności analizy, interpretacji i krytycznej oceny utworów cyfrowych z wykorzystaniem narzędzi humanistyki cyfrowej. Nabycie gotowości do samodzielnego podejmowania badań nad literaturą cyfrową, otwartości na nowe formy komunikacji artystycznej oraz refleksji nad przemianami kultury literackiej w epoce cyfrowej.
Symbol efektu	Efekty uczenia się	
	WIEDZA Student zna i rozumie:	
S_W01	szeroko pojęte twórcze pisanie, dziennikarstwo i edytorstwo (praca redakcyjna i wydawnicza w czasopismach, wydawnictwach literackich i naukowych oraz mediach elektronicznych) w powiązaniu z cyfrowymi możliwościami publikacji tekstów;	
	Symbol efektu kierunkowego K_W01, K_W02, K_W04, K_W07, K_W10, K_W11	

S_W02	zagadnienia z zakresu technologii informacyjnych;	K_W02, K_W11
S_W03	zagadnienia teoretyczne pisania i redakcji merytorycznej tekstu w środowisku cyfrowym;	K_W02, K_W04
S_W04	proces poligraficzny i reguły komputerowej redakcji tekstu; zasady oraz cechy edytorstwa elektronicznego i internetowego, w tym kwestie związane z organizacją graficzną i kompozycyjną tekstu zamieszczanego w Sieci;	K_W07
Symbol efektu	UMIEJĘTNOŚCI Student potrafi:	Symbol efektu kierunkowego
S_U01	wykorzystywać sprawności pisarskie i edytorskie (merytoryczne, techniczne i organizacyjne) związane z nowymi technologiami informacyjnymi, wydawniczymi do realizacji własnych projektów literackich i edytorskich.	K_U05, K_U11, K_U13
S_U02	dokonać redakcji komputerowej tekstu oraz edytować tekst w sieci (strony blogowe, portale internetowe, komunikatory itp.);	K_U05
S_U03	wykorzystywać zdobytą wiedzę do samodzielnego projektowania edycji zamieszczanych przede wszystkim w przestrzeni internetowej.	K_U05, K_U09, K_U13
Symbol efektu	KOMPETENCJE SPOŁECZNE Student jest gotów do:	Symbol efektu kierunkowego
S_K01	przestrzegania zasad etyki zawodowej i prawa autorskiego również w kontekście środowiska cyfrowego;	K_K02, K_K03
S_K02	podnoszenia własnych kompetencji zawodowych w zakresie publikacji cyfrowych.	K_K04

Forma i typy zajęć:	Wykład
----------------------------	--------

Wymagania wstępne i dodatkowe:

Student powinien wykazywać się podstawową wiedzą literaturoznawczą oraz znajomością tradycyjnych form literackich. Posiadać umiejętność pracy z komputerem i internetem. Być przygotowany do samodzielnej analizy i interpretacji tekstów literackich także w nowych formach medialnych. Wykazywać otwartość na interdyscyplinarne podejście (łączenie literatury, mediów, kultury wizualnej, technologii).
--

Treści modułu kształcenia:

1. Wprowadzenie do literatury cyfrowej. Definicja i granice literatury cyfrowej. Historia – od hipertekstu do AI. Kluczowe pojęcia: interaktywność, hipertekst, multimedialność, generatywność. Przykłady i pierwsze eksperymenty (np. <i>Afternoon</i>, a <i>Story</i> Michael'a Joyce'a). 2. Hipertekst i narracje nielinearne. Geneza hipertekstu. Hipertekstowe powieści i ich wpływ na sposób odbioru literatury. 3. Literatura interaktywna i gry narracyjne. 4. Poezja cyfrowa i eksperymenty z AI. Generatywna poezja – algorytmy jako poeci. Chatboty jako
--

autorzy – AI w roli pisarza. Interaktywne doświadczenia literackie

5. Praktyka i przyszłość literatury cyfrowej. Jak tworzyć literaturę cyfrową? – omówienie narzędzi. Eksperymenty – wspólne pisanie interaktywnej historii. Literatura cyfrowa jako wyzwanie dla badaczy literatury.
6. Literatura cyfrowa w kontekście literatury tradycyjnej. Wpływ literatury cyfrowej na sposób czytania. Czy interaktywność zmienia rolę czytelnika? Literackość w dobie hipertekstu i multimedialności.
7. Wpływ literatury cyfrowej na dydaktykę. Jak wykorzystywać literaturę cyfrową w edukacji? Eksperymenty z interaktywnymi podręcznikami i e-learningiem.
8. Eksperymentalne formy literackie. Literatury stworzone w grach komputerowych. Interaktywna poezja na ekranach smartfonów.
9. Czy literatura cyfrowa to jeszcze literatura, czy raczej nowa forma sztuki? Problem archiwizacji i przemijania utworów cyfrowych. Krytyka AI jako autora – czy maszyny mogą tworzyć sztukę?

Literatura podstawowa:

1. Celiński Piotr, *Postmedia. Cyfrowy kod i bazy danych*, Lublin 2013.
2. Drózd Andrzej, *Od liber mundi do hipertekstu. Książka w świecie utopii*, Warszawa 2009.
3. Hopfinger Maryla, *Literatura i media po 1989 roku*, Warszawa 2010.
4. Keen Andrew, *Kult amatora. Jak internet niszczy kulturę*, przeł. Małgorzata Bernatowicz, Katarzyna Topolska-Gharini, Warszawa 2007.
5. Levinson Paul, *Nowe nowe media*, przeł. Maria Zawadzka, Kraków 2010.
6. *Literatura a globalizacja*, redakcja Elżbieta Kur, Barbara Stelingowska, Siedlce 2017.
7. Pawlicka Urszula, *Literatura cyfrowa w kontekście kultury uczestnictwa*, w: *Teksty kultury uczestnictwa*, red. Andrzej Dąbrowka, Maciej Maryl, Aleksandra Wójtowicz, Warszawa 2016
8. Zawojski Piotr, *Cyberkultura. Syntopia sztuki, nauki i technologii*, Katowice 2012.

Literatura dodatkowa:

1. Borkowski Andrzej, *Sztuczna inteligencja a problem języka i tekstu. W kręgu „Golema XIV” Stanisława Lema*, „Ethos” 36 (2003), s. 67-86.
2. Jenkins Henry, *Kultura konwergencji. Zderzenie starych i nowych mediów*, przeł. Małgorzata Bernatowicz, Mirosław Filiciak, Warszawa 2007.
3. Kluszczyński Ryszard, *Sztuka interaktywna. Od dzieła-instrumentu do interaktywnego spektaklu* Warszawa 2010.
4. Turkowska Ewa, *Remediacja tekstów lirycznych i liryka sieci w kształceniu literackim*, w: *Teksty kultury uczestnictwa*, red. Andrzej Dąbrowka, Maciej Maryl, Aleksandra Wójtowicz, Warszawa 2016.

Planowane formy/działania/metody dydaktyczne:

Wykład informacyjny wspomagany technikami multimedialnymi, elementy dyskusji, analiza przypadków; wykład konwersatoryjny lub problemowy, film, pokaz i inne;

Sposoby weryfikacji efektów uczenia się osiągniętych przez studenta:

Symbol efektu	Metody weryfikacji efektów uczenia się
S_W01, S_W02, S_W03, S_W04	Efekty z zakresu wiedzy będą weryfikowane na podstawie testu pisemnego sprawdzającego znajomość podstawowych pojęć i teorii literatury cyfrowej, na podstawie pytań problemowych podczas zajęć i dyskusji.
S_U01, S_U02, S_U03	Efekty z zakresu umiejętności będą weryfikowane na podstawie projektu zaliczeniowego, polegającego na analizie i interpretacji wybranego utworu e-literackiego (praca pisemna lub ustna), przygotowania lub prezentacji multimedialnej na wybrany temat, oraz zaliczeniowego projektu indywidualnego.

S_K01, S_K02	Efekty z zakresu kompetencji będą weryfikowane na podstawie obserwacji i oceny aktywności studenta podczas zajęć (udział w dyskusjach, praca w grupie), pracy nad projektem grupowym.	
Forma i warunki zaliczenia:		
Zaliczenie przedmiotu odbywa się na podstawie testu pisemnego oraz prezentacji autorskiego projektu e-literackiego z wykorzystaniem nowoczesnych narzędzi cyfrowych. Kryteria oceny projektu zaliczeniowego: 1) struktura projektu – maksymalnie 3 punkty, 2) poprawność merytoryczna – maksymalnie 6 punktów, 3) innowacyjność projektu – maksymalnie 3 punkty, 4) sposób prezentacji projektu – maksymalnie 4 punkty. Ocena projektu: 16 – 15 punktów – ocena bardzo dobra, 14 punktów – ocena dobra plus, 13 – 12 punktów – ocena dobra, 11 – 10 punktów – ocena dostateczna plus, 9 – 8 – ocena dostateczna, - poniżej 8 punktów – ocena niedostateczna. Ocena z testu: 91 – 100% – bardzo dobra, 81 – 90% – dobra plus, 71 – 80% – dobra, 61 – 70% – dostateczna plus, 51 – 60% – dostateczna, 50 – 0% – niedostateczna. Ocena końcowa z przedmiotu stanowi ocenę średnią uzyskaną z testu i projektu.		
Bilans punktów ECTS:		
Studia stacjonarne		
Aktywność	Obciążenie studenta	
Wykłady	15 godzin	
Konsultacje	1 godzina	
Studiowanie literatury przedmiotu	3 godziny	
Przygotowanie projektu	3 godziny	
Przygotowanie do testu pisemnego	2 godziny	
Pisanie testu	1 godzina	
Sumaryczne obciążenie pracą studenta	25 godzin	
Punkty ECTS za przedmiot	1 ECTS	

Sylabus przedmiotu / modułu kształcenia

Nazwa przedmiotu/modułu kształcenia:		Retoryka w teorii i praktyce
Nazwa w języku angielskim:		Rhetoric in theory and practice
Język wykładowy:	polski	
Kierunek studiów, dla którego przedmiot jest oferowany:		filologia polska
Jednostka realizująca:	Wydział Nauk Humanistycznych	
Rodzaj przedmiotu/modułu kształcenia (obowiązkowy/fakultatywny):		fakultatywny
Poziom modułu kształcenia (np. pierwszego lub drugiego stopnia, jednolitych magisterskich):		pierwszego stopnia
Rok studiów:	pierwszy	
Semestr:		drugi
Liczba punktów ECTS:	2	
Imię i nazwisko koordynatora przedmiotu:		dr Piotr Prachnio
Imię i nazwisko prowadzących zajęcia:		dr hab. Andrzej Borkowski, dr hab. Barbara Stelingowska, dr Piotr Prachnio
Założenia i cele przedmiotu:		Nabycie wiedzy z zakresu retoryki, analizy tekstów i przekazów medialnych oraz zasad tworzenia treści w nowych technologiach informacyjnych i wydawniczych. Opanowanie umiejętności analizy i interpretacji tekstów oraz redagowania przemyślanych wypowiedzi pisemnych i ustnych. Nabycie gotowości do świadomego odbioru i kreacji różnorodnych tekstów kultury oraz współpracy w grupie z wykorzystaniem umiejętności retorycznych i oratorskich.
Symbol efektu	Efekty uczenia się	
	WIEDZA Student zna i rozumie:	
Symbol efektu kierunkowego		
S_W01	terminologię retoryczną i aspekty retoryczne związane z pisaniem i redakcją tekstu,	K_W02, K_W04
S_W02	znaczenie retoryki w kształtowaniu przekazów medialnych i jej wpływ na kształtowanie dyskursu.	K_W02, K_W04
Symbol	UMIEJĘTNOŚCI	Symbol

efektu	Student potrafi:	efektu kierunkowego
S_U01	analizować retorykę różnego typu tekstów i przekazów medialnych oraz wykorzystywać tę wiedzę w procesie redagowania i tworzenia treści zgodnych z wymaganiami nowych technologii informacyjnych i wydawniczych,	K_U05, K_U11, K_U13
S_U02	wykorzystywać w praktyce wiedzę z zakresu retoryki, zwłaszcza w tworzeniu przemyślanych pod tym względem tekstów i wypowiedzi ustnych.	K_U04, K_U05, K_U06
Symbol efektu	KOMPETENCJE SPOŁECZNE Student jest gotów do:	Symbol efektu kierunkowego
S_K01	świadomego i kompetentnego odbioru oraz kreacji różnorodnych tekstów kultury,	K_K02, K_K03
S_K02	współdziałania w grupie, nawiązywania kontaktu słownego z innymi osobami i rozwijania swoich umiejętności retorycznych i oratorskich.	K_K06
Forma i typy zajęć:		Ćwiczenia audytoryjne
Wymagania wstępne i dodatkowe:		
Wymagana wiedza na temat retoryki i jej zastosowań zdobyta na poziomie szkoły ponadpodstawowej w ramach lekcji języka polskiego. Ponadto student powinien posiadać wiedzę z zakresu poetyki, zdobytą w trakcie zajęć ze Wstępu do literaturoznawstwa.		
Treści modułu kształcenia:		
Zajęcia będą miały charakter teoretyczno-praktyczny i będą opierać się na dwu czynnościach: zapoznawaniu się z różnymi aspektami teoretycznymi i historycznymi retoryki (w ramach krótkich prezentacji przygotowanych przez prowadzącego) oraz wykonywaniu ćwiczeń retorycznych i interpretowaniu różnego typu tekstów i przekazów medialnych z wykorzystaniem narzędzi retorycznych. Zagadnienia: 1. Historia i przemiany retoryki. Retoryka klasyczna i współczesna 2. Etap przygotowawczy w retoryce. Praca nad głosem. Rodzaje akcentu. Akcentowanie a intonowanie 3. Kto mówi? Techniki skutecznej autoprezentacji 4. Kto słucha? Techniki koncentrowania uwagi słuchaczy 5. Co nas łączy? Toposy, komunały i ich wykorzystanie w praktyce 6. Jak to się układa? Kompozycja mowy. Tworzenie wstępu i zakończenia 7. Co przekonuje? Dobór argumentów i ich układ. Chwyty erystyczne 8. W jakim stylu? Stylistyka i kultura wypowiedzi. Figury retoryczne w praktyce 9. Analiza retoryczna tekstu prasowego (I) 10. Analiza retoryczna tekstu prasowego (II) 11. Retoryka reklamy		

12. Analiza retoryczna debaty prezydenckiej 13. Analiza retoryczna wieczoru autorskiego 14. Elementy stylistyki i kultury języka. Mowa ciała i retoryka ubioru	
Literatura podstawowa:	
1. Arystoteles, <i>Retoryka</i> , tłum. i oprac. Henryk Podbielski (wyd. dowolne). 2. <i>Metody badania komunikacji i mediów. Perspektywa teoretyczna i analityczna</i> , red. Anna Barańska-Szmitko. Łódź 2021. 3. Chaim Perelman, <i>Imperium retoryki. Retoryka i argumentacja</i> , tłum. Mieczysław Chomicz, Warszawa 2002. 4. Michał Rusinek, Aneta Załazińska, <i>Retoryka codzienna. Poradnik nie tylko językowy</i> , Warszawa 2010. 5. Artur Schopenhauer, <i>Erystyka, czyli sztuka prowadzenia sporów</i> , tłum. Bolesław Konorski, Łucja Konorska, Warszawa 2005.	
Literatura dodatkowa:	
1. Barbara Bogołębska, Monika Worsowicz, <i>Retoryka i jej zastosowania. Podręcznik dla studentów dziennikarstwa i innych kierunków humanistycznych</i> . Łódź 2016. 2. Mirosław Korolko, <i>Sztuka retoryki. Przewodnik encyklopedyczny</i> . Warszawa 1998. 3. Piotr Prachnio, <i>Miasto potencjalne. Warszawa w latach 1945-1980 w wybranych utworach prozy polskiej</i> . Kraków 2022 (rozdział nt. retoryki ubioru). 4. Michał Rusinek, Katarzyna Kłosińska, <i>Dobra zmiana. Czyli jak się rządzi światem za pomocą słów</i> . Kraków 2019. 5. Jerzy Ziomek, <i>Retoryka opisowa</i> . Wrocław 2000.	
Planowane formy/działania/metody dydaktyczne:	
Zespołowe i indywidualne rozwiązywanie zadań problemowych, studium przypadku, analiza tekstów literackich i dziennikarskich, analiza literatury przedmiotu, analiza materiałów audiowizualnych, dyskusja, praca w grupach.	
Sposoby weryfikacji efektów uczenia się osiągniętych przez studenta:	
Symbol efektu	Metody weryfikacji efektów uczenia się
S_W01, S_W02	Efekty z zakresu wiedzy będą weryfikowane na podstawie ćwiczeń pisemnych studentów (ćwiczeń retorycznych), wypowiedzi ustnych (ćwiczeń retorycznych) oraz kolokwium zaliczeniowego.
S_U01, S_U02	Efekty z zakresu umiejętności będą weryfikowane na podstawie ćwiczeń pisemnych studentów (ćwiczeń retorycznych), wypowiedzi ustnych (ćwiczeń retorycznych) oraz kolokwium zaliczeniowego.
S_K01, S_K02	Efekty z zakresu kompetencji będą weryfikowane na podstawie ustnych i pisemnych wypowiedzi studentów oraz ich aktywności w trakcie zajęć; student będzie obserwowany przez prowadzącego oraz oceniany pod kątem aktywności i zaangażowania w rozwiązywanie zadań indywidualnych i zespołowych oraz

zdolności wykorzystania zdobytej wiedzy retorycznej w praktyce.

Forma i warunki zaliczenia:

Przedmiot kończy się zaliczeniem na ocenę. Podstawą oceny końcowej jest aktywność na zajęciach i merytoryczność wypowiedzi oraz ocena z kolokwium.

Warunki zaliczenia ćwiczeń: uzyskanie minimum oceny dostatecznej z kolokwium.

Ocena z kolokwium przeprowadzanego w formie testu, obejmującego treści wykładowe i wskazane pozycje literatury przedmiotu:

91 – 100% – bardzo dobra,
81 – 90% – dobra plus,
71 – 80% – dobra,
61 – 70% – dostateczna plus,
51 – 60% – dostateczna,
50 – 0% – niedostateczna.

Ocena z kolokwium przeprowadzanego w formie testu:

9 punktów – bardzo dobra,
8 punktów – dobra plus,
7 punktów – dobra,
6 punktów – dostateczna plus,
5 punktów – dostateczna,
poniżej 4 punktów – niedostateczna.

Ponadto za aktywne uczestnictwo w ćwiczeniach, student może uzyskać na poszczególnych zajęciach 0,5 punktu, co łącznie daje możliwość zdobycia 4 punktów w semestrze.

Ogólna ocena z ćwiczeń:

13 – 12 punktów – bardzo dobra,
11 punktów – dobra plus,
10 – 9 punktów – dobra,
8 punktów – dostateczna plus,
7 punktów – dostateczna,
poniżej 6 punktów – niedostateczna.

Poprawa kolokwium w trakcie dyżurów. Możliwe jest jedno podejście.

Bilans punktów ECTS:

Studia stacjonarne

Aktywność

Obciążenie studenta

Udział w ćwiczeniach

30 godzin

Konsultacje

2 godziny

Przygotowanie do zajęć

8 godzin

Przygotowanie do kolokwium zaliczeniowych

10 godzin

Sumaryczne obciążenie pracą studenta	50 godzin
Punkty ECTS za przedmiot	2 ECTS

Sylabus przedmiotu / modułu kształcenia			
Nazwa przedmiotu/modułu kształcenia:		Polonistyczne laboratorium multimedialne	
Nazwa w języku angielskim:		Polish language multimedia laboratory	
Język wykładowy:	Polski		
Kierunek studiów, dla którego przedmiot jest oferowany:		filologia polska	
Jednostka realizująca:	Wydział Nauk Humanistycznych		
Rodzaj przedmiotu/modułu kształcenia (obowiązkowy/fakultatywny):			fakultatywny
Poziom modułu kształcenia (np. pierwszego lub drugiego stopnia, jednolitych magisterskich):			pierwszego stopnia
Rok studiów:	pierwszy		
Semestr:		drugi	
Liczba punktów ECTS:	2		
Imię i nazwisko koordynatora przedmiotu:		mgr Maria Długołęcka-Pietrzak	
Imię i nazwisko prowadzących zajęcia:		dr Renata Bryzek, dr hab. Andrzej Borkowski, mgr Maria Długołęcka-Pietrzak	
Założenia i cele przedmiotu:		Nabycie wiedzy z zakresu konwencjonalnych i niekonwencjonalnych metod nauczania języka polskiego, wykorzystania technologii informacyjno-komunikacyjnej w pracy nauczyciela polonisty, roli mediów i multimediów w kształceniu polonistycznym oraz edukacyjnego i krytycznego zastosowania mediów i technologii informacyjno-komunikacyjnej. Opanowanie umiejętności przyszłych nauczycieli języka polskiego w zakresie doboru metod pracy klasy oraz środków dydaktycznych, w tym z zakresu technologii informacyjno-komunikacyjnej oraz wykorzystywania polonistycznego laboratorium multimedialnego w budowaniu warsztatu nauczyciela. Nabycie gotowości do promowania odpowiedzialnego i krytycznego wykorzystywania mediów cyfrowych oraz poszanowania praw własności intelektualnej.	
Symbol efektu	Efekty uczenia się		Symbol efektu kierunkowego
	WIEDZA Student zna i rozumie:		

S_W01	kompetencje merytoryczne, dydaktyczne i wychowawcze nauczyciela, w tym potrzebę zawodowego rozwoju, także z wykorzystaniem technologii informacyjno-komunikacyjnej, oraz dostosowywania sposobu komunikowania się do poziomu rozwoju uczniów i stymulowania aktywności poznawczej uczniów, w tym kreowania sytuacji dydaktycznych; znaczenie autorytetu nauczyciela oraz zasady interakcji ucznia i nauczyciela w toku lekcji; moderowanie interakcji między uczniami; rolę nauczyciela jako popularyzatora wiedzy oraz znaczenie współpracy nauczyciela w procesie dydaktycznym z rodzicami lub opiekunami uczniów, pracownikami szkoły i środowiskiem pozaszkolnym;	D.1.W4.
S_W02	konwencjonalne i niekonwencjonalne metody nauczania, w tym metody aktywizujące i metodę projektów, proces uczenia się przez działanie, odkrywanie lub dociekanie naukowe oraz pracę badawczą ucznia, a także zasady doboru metod nauczania typowych dla danego przedmiotu lub rodzaju zajęć;	D.1.W5.
S_W03	sposoby organizowania przestrzeni klasy szkolnej, z uwzględnieniem zasad projektowania uniwersalnego: środki dydaktyczne (podręczniki i pakiety edukacyjne), pomoce dydaktyczne – dobór i wykorzystanie zasobów edukacyjnych, w tym elektronicznych i obcojęzycznych, edukacyjne zastosowania mediów i technologii informacyjno-komunikacyjnej; myślenie komputacyjne w rozwiązywaniu problemów w zakresie nauczanego przedmiotu lub prowadzonych zajęć; potrzebę wyszukiwania, adaptacji i tworzenia elektronicznych zasobów edukacyjnych i projektowania multimediów;	D.1.W8.
S_W04	metody kształcenia w odniesieniu do nauczanego przedmiotu lub prowadzonych zajęć, a także znaczenie kształtowania postawy odpowiedzialnego i krytycznego wykorzystywania mediów cyfrowych oraz poszanowania praw własności intelektualnej;	D.1.W9.
S_W05	rolę mediów i multimediów w kształceniu polonistycznym oraz zna cele i zadania edukacji multimedialnej w tym kształceniu.	K_W02, K_W05
Symbol efektu	UMIEJĘTNOŚCI Student potrafi:	Symbol efektu kierunkowego
S_U01	dobierać metody pracy klasy oraz środki dydaktyczne, w tym z zakresu technologii informacyjno-komunikacyjnej, aktywizujące uczniów i uwzględniające ich zróżnicowane potrzeby edukacyjne;	D.1.U7.
S_U02	wykorzystywać polonistyczne laboratorium multimedialne w budowaniu warsztatu nauczyciela oraz w procesie samokształcenia uczniów szkoły podstawowej;	K_U01, K_U02, K_U08, K_U13
Symbol efektu	KOMPETENCJE SPOŁECZNE Student jest gotów do:	Symbol efektu

		kierunkowego
S_K01	promowania odpowiedzialnego i krytycznego wykorzystywania mediów cyfrowych oraz poszanowania praw własności intelektualnej	D.1.K4.
S_K02	kształtowania nawyku systematycznego uczenia się i korzystania z różnych źródeł wiedzy, w tym z Internetu.	D.1.K8.
Forma i typy zajęć:		Ćwiczenia laboratoryjne
Wymagania wstępne i dodatkowe:		
Wiadomości i umiejętności w zakresie wykorzystania podstawowych narzędzi technologii informacyjno-komunikacyjnych na poziomie kompetencji cyfrowych uzyskanych po zakończeniu kształcenia informatycznego na poziomie szkoły ponadpodstawowej.		
Treści modułu kształcenia:		
1. Wpływ technologii informacyjnej i nowych mediów na komunikację międzyludzką. 2. Rola multimediów w kształceniu polonistycznym. 3. Komunikatory/ chaty/ fora internetowe – narzędzia komunikacji w społeczeństwie informacyjnym, edukacyjna wartość hipertekstu w kształceniu polonistycznym. 4. Rola wybranych portali edukacyjnych w procesie kształcenia polonistycznego. 5. Biblioteki cyfrowe/ muzea on-line w kształceniu polonistycznym. 6. Strony autorskie jako źródło/ nośnik literatury sieciowej i literatury w sieci. 7. Podręczniki multimedialne na lekcjach języka polskiego. 8. Słowniki/ encyklopedie multimedialne w kształceniu polonistycznym. 9. Edukacyjne programy komputerowe/ gry edukacyjne w procesie kształcenia polonistycznego. 10. Prezentacje multimedialne na lekcjach języka polskiego. 11. Kreatywne notowanie – Mind Mapping w praktyce. 12. Siedlce w zasobach sieci. 13. Projekty multimedialne w kształceniu humanistycznym. 14. Polonista jako autor multimedialnych środków dydaktycznych. 15. Możliwości i ograniczenia nauczania on-line.		
Literatura podstawowa:		
1. Michalska Jowita, <i>Szkoła w czasach AI. Jak przygotować dzieci na wyzwania jutra</i> , Warszawa 2024. 2. Mytnik Joanna, <i>Gamifikacja w edukacji. O budowaniu fabularnych systemów motywacyjnych</i> , Szczecin 2025. 3. Hopfinger Maryla, <i>Między reprodukcją a symulacją rzeczywistości. Problemy audiowizualności i percepcji</i> , w: <i>Od fotografii do rzeczywistości wirtualnej</i> , red. Maryla Hopfinger, Warszawa 1997. 4. Książek-Szczepanikowa Aniela, <i>Szkolne kształcenie literackie wobec przekazów i przekazyńców</i> , Siedlce 2006. 5. <i>Od teatru żaków do Internetu. O edukacji humanistycznej w szkole</i> , pod red. Barbara Myrdzik, Lublin 2003.		

6. Ślósarz Anna, <i>Media w służbie polonisty</i> , Kraków 2008. 7. <i>E-polonistyka</i> , red. Aleksandra Dziak, Sławomir Jacek Żurek, Lublin 2009. 8. Jędrzejko Mariusz, Taper Agnieszka, <i>Dzieci a multimedia</i> , Warszawa-Dąbrowa Górnicza 2012. 9. Zając Michał, <i>E-learning z perspektywy nauczyciela</i> , http://www.e-mentor.edu.pl . 10. Bryzek Renata, <i>Tradycyjne czy multimedialne? Słowniki i encyklopedie na lekcjach języka polskiego</i> , „Notatnik Multimedialny”, R. IV: 2011, nr 1-2, red. Renata Bryzek, Siedlce 2013. 11. Kowalczyk Karol, <i>Edukacja w pikselach. Gry komputerowe w procesie kształcenia</i> , Gdańsk 2016. 12. Pasek Joanna, <i>68 pomysłów na lekcje języka polskiego</i> , Glossa, Kraków 2022. 13. Wybrane komputerowe słowniki/ encyklopedie oraz edukacyjne programy multimedialne dedykowane dla potrzeb kształcenia polonistycznego (dostępne na nośnikach/w zasobach sieci).	
Literatura dodatkowa:	
1. Davis Katie, <i>Dziecko w świecie technologii. Wychowanie w cyfrowej rzeczywistości</i> , Kraków 2024. 2. Tanaś Maciej, <i>Technologia informacyjna w procesie dydaktycznym</i> , Mikom 2005. 3. Fiolek-Lubczyńska Bogumiła, <i>Film, telewizja, komputery w edukacji humanistycznej</i> , Kraków 2004. 4. Bryzek Renata, <i>Miejsce blogów w szkolnym kształceniu literackim – próba rozpoznania</i> , (współautorstwo Katarzyna Łupińska) „Notatnik Multimedialny”, R. IV: 2011, nr 1-2. 5. Bryzek Renata, <i>Gry komputerowe w edukacji kulturowej młodzieży. Dylematy i wyzwania współczesnej edukacji kulturowej</i> , w: <i>Animacja działań kulturalnych – wyzwanie współczesności</i> , red. Małgorzata Latoch-Zielińska, Warszawa 2010. 6. Osmańska-Furmanek Wielisława, Jędrzykowski Jacek, <i>Prezentacja multimedialna w procesie uczenia się</i> , w: <i>Współczesna technologia informacyjna i edukacja medialna</i> , red. Tadeusz Lewowicki, Bronisław Siemieniecki, Toruń 2005.	
Planowane formy/działania/metody dydaktyczne:	
Zajęcia warsztatowe w pracowni komputerowej, wykorzystanie Internetu w pracy studentów/ komunikacji ze studentami, prezentacje, „burza mózgów” i inne.	
Sposoby weryfikacji efektów uczenia się osiągniętych przez studenta:	
Symbol efektu	Metody weryfikacji efektów uczenia się
S_W01, S_W02, S_W03, S_W04, S_W05	Efekty z wiedzy będą weryfikowane na podstawie przygotowanej pracy końcowej (indywidualny projekt multimedialny z zakresu nauczania języka polskiego).
S_U01, S_U02	Efekty z zakresu umiejętności będą weryfikowane poprzez obserwację pracy przy komputerze, zaangażowanie w dyskusji pozwalające ocenić umiejętności praktyczne studenta, rozwiązywanie zadań problemowych, w trakcie których student jest obserwowany przez nauczyciela oraz oceniany pod kątem systematyczności, aktywności i gotowości do pracy podczas zajęć.
S_K01, S_K02	Efekty z zakresu kompetencji będą weryfikowane poprzez ocenę prac bieżących podczas zajęć, obserwację zachowań, zaangażowanie w dyskusji pozwalające ocenić kompetencje studenta, rozwiązywanie zadań problemowych w trakcie których student jest obserwowany przez nauczyciela oraz oceniany pod kątem twórczego poszukiwania najlepszych multimedialnych rozwiązań dydaktycznych sprzyjających postępom uczniów.
Forma i warunki zaliczenia:	

Warunki zaliczenia ćwiczeń: uzyskanie minimum oceny dostatecznej za przygotowanie i prezentację projektu indywidualnego.

Kryteria oceny projektu zaliczeniowego:

- 1) struktura projektu – maksymalnie 3 punkty,
- 2) poprawność merytoryczna – maksymalnie 6 punktów,
- 3) innowacyjność projektu – maksymalnie 3 punkty,
- 4) sposób prezentacji projektu – maksymalnie 4 punkty.

Ocena projektu:

16 – 15 punktów – ocena bardzo dobra,

14 punktów – ocena dobra plus,

13 – 12 punktów – ocena dobra,

11 – 10 punktów – ocena dostateczna plus,

9 – 8 – ocena dostateczna,

poniżej 8 punktów – ocena niedostateczna.

Bilans punktów ECTS:

Studia stacjonarne

Aktywność	Obciążenie studenta
Udział w ćwiczeniach laboratoryjnych	30 godzin
Samodzielne przygotowanie się do ćwiczeń	10 godzin
Samodzielne przygotowanie się do zaliczenia	8 godzin
Konsultacje	2 godziny
Sumaryczne obciążenie pracą studenta	50 godzin
Punkty ECTS za przedmiot	2 ECTS